Ogólnokrajowy tygodnik SZ "Związek Polaków na Białorusi"

GŁOS znad Niemna

8 marca 2002r. Nr 10 (511) Index 63863 Rok założenia 1989

Drogie Panie!

Z okazji Dnia Kobiet wszystkiego najlepszego, dobrego zdrowia, miłości, pogody ducha oraz szczęścia, powodzenia w życiu osobistym i zawodowym

życzą Zarząd Główny ZPB oraz redakcja Głosu znad Niemna

GRODZIEŃSKIE KAZIUKI

Dział Kultury ZPB oraz Grodzieńskie Towarzystwo Twórców Ludowych i Malarzy - grodnianom

Dnia 3 marca br. na skwerze koło placu Sowieckiego po raz pierwszy zorganizowano kiermasz „Kaziuki". Pod koniec XVII wieku podobne kiermasze były tradycyją dla Grodzieńszczyzny i Wileńszczyzny. Na Kaziukowych Kiermaszach ludowi wytrawni mistrzowie i rzemieślnicy demonstrowali wykonane w okresie zimy wyroby. Od roku 1690 to święto nosi nazwę „Kaziuki", ponieważ odbywa się 4 marca, na Kazimierza.

Św. Kazimierz modlący się do Matki Boskiej Ostrobramskiej, rycina, przed 1939r.

Wydawało się, że od kiedy w życiu codziennym miejsce kiermaszów zajęły sklepy, próba powrotu do dawno minionych form handlu nie ma szans. Tymczasem pierwszy wiosenny kiermasz w Grodnie udowodnił, że ludzie dzisiaj są mniej cyniczni i bardziej praktyczni, niż można się było spodziewać; mimo niepogody zebrało się wiele osób chcących popatrzeć na cuda wykonane przez twórców ludowych. To dowodzi, że tradycja jest wciąż żywa — nawet po trzech stuleciach.

Św. Kazimierz był synem króla Kazimierza IV Jagiellończyka. Religijność, sprawiedliwość i miłość do prawdy pozyskały mu miłość ludu. Nawet po śmierci mówili o królewiczu: „Taki człowiek powinien być wieczny". Po pewnym czasie Kazimierz został kanonizowany i teraz uważa się go za patrona Diecezji Grodzieńskiej; jest też patronem rzemieślników.

Niedawno, z inicjatywy Związku Polaków na Białorusi, tradycja ta została wznowiona. Na kiermaszu przedstawiono różnorodne wyroby twórczości ludowej. Wiele było wyrobów ze słomy. O sztuce wyplatania ze słomy, jednej z najstarszych na Białorusi opowiedziała W. Janczuk- pracownica Rejonowego Domu Rzemiosła. Ze słomy robiło się dachy domów, wyplatało rzeczy gospodarstwa domowego, dodawano ją w latach głodu nawet do chleba. Słoma jest związana z chlebem, dlatego ma ona mistyczny, kultowy sens. Szeroko też jest wykorzystywana w obrzędach (Zapusty, Boże Narodzenie). Na wystawie tej znalazły się wyroby wyplatania tradycyjnego, współczesnego i dekoracyjnego.

ISSN 1563-3233

Równie dawne są tradycje garncarstwa; wyrobów z gliny przedstawiono nadzwyczaj wiele. Władimir Ksienofontow, który od dziesięciu lat wykonuje oryginalne wyroby we własnej pracowni, opowiedział o tej dziedzinie rzemiosła:

-Żeby zrozumieć, w jaki sposób glinie nadaje się formę, należy samemu spróbować. To trudno wytłumaczyć. Skąd ta glina? Bierze się ją przy ul. Dzierżyńskiego, najpierw moczy, później 6 miesięcy przechowuje w kadzi, następnie poddaje się ją obróbce — i już można lepić. Wyroby są tradycyjne, odzwierciedlające symbolikę narodową. Motywy lnu, kwiatów, malowideł, haftów biorę ze wzorów na starych ręcznikach. Jednak wszystkie wyroby są różne, indywidualne, bo wykonane ręcznie. Nasze, tu przedstawione, prawie wszystkie są wykonane przez moją żonę, ja przeważnie zajmuję się sprzedażą i pracą przygotowawczą.

Starosłowiańskie, mityczne korzenie obróbki drewna są na Białorusi szeroko rozpowszechnione; tę dziedzinę zaprezentował na kiermaszu Władimir Gołowan, który od siedmiu lat łączy pracę sadownika z hobby: wykonywaniem wyrobów z drewna.

-Przedstawione na wystawie wyroby wykonane z jabłoni, dębu i in., rzeźbione są solniczki, wazony, panneau ścienne, są wyrazem wyobraźni i zainteresowań mistrza.

Tego dnia na skwerze były nawet kwiaty, chociaż nieżywe, ale prawdziwe. Wykonywanie kompozycji z suchych kwiatów i roślin trawiastych dla Mariany Kuźmickiej jest kultywowaniem rodzinnych tradycji:

-Nawyki i tajniki tego rzemiosła przejęłam od matki. Wykonywanie palm z kwiatów jest tradycją robi się je co roku. Moje palmy są niezwykłe. Z zawodu jestem botanikiem. Komponuję palmy nie tylko z kwiatów jaskrawych, ale również z wyblakłych, na pierwszy rzut oka nieładnych. Takie połączenie jest bardzo harmonijne i jednocześnie symboliczne. Staram się zachować tradycyjną kolorystykę, ale włączam również nowe oryginalne elementy: słomę, porosty.

Ten rodzaj zdobnictwa ludowego był przez dłuższy czas nieobecny, a dzisiaj można się go nauczyć w szkołach. Od roku 1985 wycinanką profesjonalnie zajmuje się Olga Zienowko, która od 1997r. jest członkiem Związku Mistrzów Ludowych Białorusi. Na „Kaziukach" przypomniały o sobie liczną obecnością, stare, częściowo zapomniane, a nawet nie wszystkim tradycje wycinanek.

-To, co do naszych czasów zachowało się ze sztuki wycinania, to śnieżynki, które zawiesza się na szybach. Wcześniej wykonywało się firanki na okna, serwetki, a na święta na wsiach wycinano całe kompozycje. Tu, na wystawie, przedstawiono kartki wielkanocne i aniołki, które będą ozdabiać wielkanocne kosze.

Kowalstwo artystyczne, które jest rzemiosłem, wymagającym nastroju, żywej wyobraźni i profesjonalnych nawyków, zostało zaprezentowane na wystawie przez Olesia Worobiowa i Olega Oniśkę oraz pracownię artystyczną kowala Jurija Krusza. W wystawie uczestniczą zarówno znani mistrzowie jak i ich uczniowie. Pracownia ma już ponad pięć lat i niejednokrotnie artyści brali udział w międzynarodowych wystawach.

Na kiermaszu można było również zobaczyć obrazy jednego z najciekawszych białoruskich malarzy- prymitywistów Gieorgia Stiepanowa, który pochodzi z Syberii, ale połowę życia przeżył na Białorusi. Stiepanow namalował ponad 50 prac, które odzwierciedlają nie rzucające się w oczy, ale miłe motywy ziemi białoruskiej. Jego prace są w zbiorach Polski, Niemiec, USA, Kuby, Anglii i innych państw.

Palmy wielkanocne Dominiki Kowalonok

Wyroby ze słomy Walentyny Krawczuk

Ceramika Władimira Ksienofontowa

Pomimo niesprzyjającej pogody pierwszy wiosenny kiermasz był udany. Wypowiedzi uczestników potwierdziły oczekiwania organizatorów; chwalono sam pomysł powrotu do sprawdzonych ludowych tradycji, wskazywano na potrzebę i zasadność organizowania podobnych imprez.

Olga SAKOWICZ
Katarzyna SAZANAWIEC

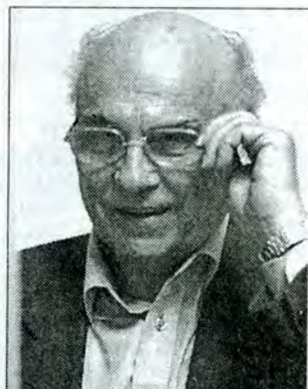
Ogłoszenie

Zarząd Oddziału Miejskiego ZPB w Grodnie uprzejmie informuje, że dnia **11 marca br. o godz. 18.30** w Miejskim Domu Kultury przy ul. Dzierżyńskiego 1 odbędzie się

Wieczór Kultury Polskiej.

Serdecznie zapraszamy!

W numerze:

SPORT

POLONIJNE IGRZYSKA OLIMPIJSKIE

„BESKIDY 2002" 1-6 marca br.: obszerny program sportowy i kulturalny, fantastyczne otwarcie, forum polonijne w Bielsku Białej i emisja „Quo vadis", przyjacielska rywalizacja i zadowolenie z samego udziału w tych igrzyskach. I to wszystko odbywało się w przyjaznej atmosferze starych i nowych znajomych, którzy przyjechali z 20 państw do Szczerku. Ponad 400 Polaków zafascynowanych sportem przyjechali z różnych zakątków świata. Wspaniale została przyjęta 32 osobowa drużyna Polaków z Białorusi, która pomimo głównego celu — zapoznanie się z rodakami ze światu i nawiązanie kontaktów — osiągnęła dobrych wyników: zdobyła ponad 20 medali. Reportaż o przebiegu igrzysk i wystąpieniach naszych sportowców — w następnym numerze **Głosu.** TZ

W SKRÓCIE

26 291 936,80 zł zebrała Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy podczas X Finału — poinformował Jerzy Owsiak. — To wszystko dar dla noworodków i niemowląt z wadami wrodzonymi.

W Polsce rodzi się rocznie ok. 360 tys. dzieci, 10 tys. ma wady wrodzone, z czego 7 tys. to wady ciężkie, które wymagają natychmiastowej operacji. Właśnie na rzecz takich noworodków i niemowląt grała w drugą niedzielę stycznia Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy Jurka Owsiaka.

WICEPREMIER RP MAREK POL PRZEDSTAWIŁ ROSJANOM około 30 propozycji inwestycji i działań na rzecz rozwoju obwodu kaliningradzkiego. Dotyczą one między innymi przejść granicznych, dróg i połączeń lotniczych. A wszystko po to, by to właśnie Polska zaczęła w tym obwodzie wygrywać konkurencję z innymi krajami, na przykład z Niemcami. Tu przecież za kilka lat — po rozszerzeniu UE — będzie przebiegać jedyna granica między Unią a Rosją.

Polskie propozycje to dowód, że niezwykle poważnie Polska traktuje tutejszy rynek. Obwód kaliningradzki to niecały milion mieszkańców, ale ponad 1/3 polskiego eksportu do Rosji. Co ważne, Kaliningrad ma dostać z budżetu Rosji 93 mld rubli specjalnej subwencji. Te pieniądze mają wspomóc szybszy rozwój inwestycji, w tym — jak mówią niektórzy Rosjanie — zapóźnionym w stosunku do całej Federacji obwodzie.

Mistrz reportażu

„... wojna nigdy nie kończy się w sposób ostateczny”

70 lat skończył Ryszard Kapuściński, jeden z najpopularniejszych i najbardziej cenionych polskich pisarzy. W swoich książkach podniósł reportaż do rangi gatunku literackiego. W 1999 roku Kapuściński został Dziennikarzem Wieku. Szczególną nagrodę przyznało mu grono ponad 50 najwybitniejszych polskich dziennikarzy.

Jak sam wyliczył — był świadkiem 27 rewolucji, był na 12 frontach i 4 razy miał być rozstrzelany. Ostatnią, sławną i tłumaczoną na wiele języków książką Ryszarda Kapuścińskiego jest „Heban” (1998r.). To esej o Afryce mający w zamierzeniu autora porządkować wiedzę o Czarnym Lądzie.

Wyróżnienie

We francuskim senacie została Ryszardowi Kapuścińskiemu wręczona Prix Tropiques za „Heban”, zbiór reportaży wydany we Francji w 2001r. Polski prozaik i publicysta stał się pierwszym Europejczykiem wśród laureatów nagrody. Do tej pory otrzymywali ją wyłącznie twórcy krajów Trzeciego Świata. Fundator wyróżnienia — Francuska Agencja Rozwoju — postawiła sobie za cel podniesienie zainteresowania społeczeństwa francuskiego specyfiką życia oraz kultury państw Afryki, Karaibów, Pacyfiku, Oceanu Indyjskiego i Azji.

Poznanie świata

Jako dziennikarz zadebiutował w wieku 17 lat w tygodniku „Dziś i jutro”, potem pisywał w „Sztandarze Młodych”. W roku 1951 rozpoczął studia na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, przeniósł się jednak na historię. Po raz pierwszy jako dziennikarz wyjechał w 1956r. do Indii. Odwiedził także Afganistan i Pakistan. Podobno jego trudności z porozumiewaniem się w Indiach wynikały z tego, że nie znał angielskiego. Na lotnisku w Rzymie kupił „Komu bije dzwon?” po angielsku, a w walizce miał słownik — tak poznał angielski. W następnym roku pojechał do Japonii i Chin.

Potem poznał wiele krajów i napisał wiele książek. Na początku lat 60. odwiedził Kongo — najbardziej nieznany i niedostępny kraj Afryki otrzymał niepodległość. Zaraz potem pisarz przeżył bunt armii i belgijską interwencję. Kapuściński nielegalnie przez dżunglę przedarł się do Konga.

Ryszard Kapuściński

Opisał to dopiero 18 lat później w “Wojnie futbolowej” (1978r.). Pracując w “Kulturze”, w latach 1974-1980 Kapuściński bezustannie podróżował, kilkakrotnie był w Etiopii i Iranie. Owocem podróży stały się dwie książki, które przyniosły autorowi międzynarodowy rozgłos: “Cesarz” (1978r.) o świetności i upadku Hajle Sellasje w Etiopii i “Szchinszach” (1982r.) o dworze szacha Rezy Pahlawi w Iranie. Obie otworzyły Kapuścińskiemu drogę na zachodni rynek czytelniczy.

Biografia

Urodził się w 1932r. w Pińsku na Polesiu. Przyznał kiedyś, że dlatego tak chętnie przebywał w biednych krajach, gdyż było w nich coś z Polesia. Urodził się i mieszkał przy ulicy Błotnej. Jego rodzice, Maria i Józef, byli nauczycielami na wsi.

Miał siedem lat, gdy wybuchła wojna. Pierwszy obraz, jaki z niej zapamiętał: stoi na łące i wpatruje się w lecące, srebrno połyskujące, punkty. Nagle widzi wylatujące w górę gigantyczne fontanny ziemi, strzelające na wysokość drzew. Fascynuje go ten widok, ale mama nie pozwala biec w stronę niezwykłych zjawisk, tylko każe mu leżeć.

Potem widzi mamę godzinami stojącą w oknie. Nie mają co jeść. *“W wielu oknach można zobaczyć ludzi wyglądających na ulicę. Widocznie na coś liczą, na coś czekają”* — napisał po latach. *“Z gromadą chłopców wałęsam się po podwórkach, ni to zabawa, ni to szukanie czegoś do zjedzenia”*. Sklepy zamknięto albo obrabowano. NKWD zaczęło wywozić ludzi. Sowieccy żołnierze też nie mają co jeść, więc dają dzieciom skręty z kawałka gazety i posiekanych łodyg tytoniu. W wieku ośmiu lat zaczyna palić papierosy. Palenie cuchnącej tytoniowej kaszy zastępuje jedzenie.

Dom Kapuścińskiego przy dawnej ulicy Błotnej, obecnie Suworowa 43, dziś popadł w ruinę i zamieszkują go koty. Pisarz odwiedził Pińsk w 1997 roku.

Józef Kapuściński uciekł z transportu do Katynia i ukrywał się. Potem działał w AK. Matka z Ryszardem i jego siostrą uciekli spod okupacji sowieckiej. Mama sprzedała wszystko, co mieli w domu, wynajęła furmankę i pojechali w stronę Warszawy, szukali ojca. Znaleźli go przypadkowo. Jadąc przez wieś Sieraków, matka krzyknęła do przechodzącego drogą mężczyzny i to był ojciec. Zamieszkali w Sierakowie, w Puszczy Kampinoskiej, nieopodal wsi Palmiry — miejsca, gdzie Niemcy dokonywali masowych egzekucji, głównie na więźniach Pawiaka. Ojciec uczył w wiejskiej szkole, ale nie dostawał pensji, więc głównym zajęciem małego Ryśka było poszukiwanie jedzenia. W puszczy działał zamaskowany szpital polowy, dokąd przywożono rannych. Tych, których nie zdołano uratować, wrzucano do wielkiej wspólnej mogiły. Ryszard stał nad nią godzinami, jako ministrant towarzyszył księdzu.

Kiedy wielokrotnie pytano go w wywiadach o strach jaki towarzyszył mu — jako reporterowi — na różnych frontach świata, mówił o tym, że wojna nadal w nim trwa. *“Wojna nie skończyła się dla mnie ani w 1945, ani wkrótce potem. Dla tych, którzy ją przeżyli wojna nigdy nie kończy się w sposób ostateczny”*. Jako dziecko, tułaczkę i ukrywanie się uważał za coś naturalnego. Czymś nienaturalnym był dla niego spokój.

SPORT

Medalowy deszcz

Siedem medali: cztery złote, srebrny i dwa brązowe zdobyli Polacy w Halowych Mistrzostwach Europy w Wiedniu. Pierwszy raz w historii mistrzostw Polska zajęła trzecie miejsce w klasyfikacji medalowej.

Złotą serię otworzyli dwustumetrowcy. Pierwszy w tym przedłużonym sprincie był Marcin Urbaś, a brąz wywalczył Robert Maćkowiak.

Wspaniałą serię rozpoczął Marek Plawgo. Polak wygrał bieg na 400 m, a wynikiem 45,39 sek. ustanowił halowy rekord Europy.

Trzeci na listę polskich złotych medalistów wpisał się Paweł Czapiewski. Polak wspaniałym finiszem zwyciężył w biegu na 800 metrów. Zaś czasem 1.44,77 sek. ustanowił halowy rekord Europy.

Czwarty złoty medal zdobyli polscy czterystumetrowcy w biegu sztafetowym. Polski zespół biegł w składzie: Marek Plawgo, Piotr Rysiukiewicz, Artur Gąsiewski i Robert Maćkowiak (na zdj.). Dla Marka Plawgo i Roberta Maćkowiaka były to juz drugie medale w tych mistrzostwach. Srebro zdobyła także polska kobieca sztafeta cztery razy czterysta metrów. Polki przegrały jedynie z rewelacyjną sztafetą Białorusi.

Konkurs skoku o tyczce na trzecim miejscu ukończyła Monika Pyrek. Polka wynikiem 4,60 m ustanowiła rekord kraju. Wygrała Rojsanka Swietłana Feofanowa, ktora skoczyła 4 merty 75 centymetrów, co jest rekordem świata.

UKRAINA

Kuczma pod pręgierzem

Parlament w Kijowie przyjął wniosek, by prokurator generalny sprawdził, czy prezydent Leonid Kuczma miał coś wspólnego z praniem pieniędzy i zlecaniem zabójstw przez byłego premiera Pawła Łazarenkę

Wniosek zgłosiła grupa parlamentarna Antymafia, która zrzesza kilku posłów znanych z tropienia afer korupcyjnych i przestępstw gospodarczych. Większość z nich to byli oficerowie armii lub służb specjalnych. Poparło ich 160 z 345 posłów obecnych w parlamencie, nikt nie był przeciw, a większość wstrzymała się od głosowania.

Największy błąd

Kuczma mianował Łazarenkę premierem w 1996r., po czym zdymisjonował po 13 miesiącach, gdy zewsząd zaczęły padać oskarżenia, że Łazarenko wyłudza łapówki, pierze brudne pieniądze, prowadzi niejasne interesy z Rosją w handlu ropą i gazem. Zdaniem niektórych ekspertów Łazarenko ukradł i wywiózł zagranicę ok. 2 mld USD. W wydanej trzy lata temu autobiografii Kuczma napisał, że nominacja Łazarenki ną premiera była jego największym błędem. Część kijowskich polityków i dziennikarzy twierdzi jednak, że Kuczma nie tylko wiedział o ciemnych interesach Łazarenki, ale ochraniał go. — *Wiele osób od początku informowało prezydenta o tym, co robi Łazarenko. Dlaczego Kuczma zwlekał aż 13 miesięcy z jego dymisją?* — pyta Julia Mostowa, wiceszefowa tygodnika „Dzerkało Tyżnia”.

Oskarżony

Łazarenko uciekł z Ukrainy w styczniu 1999r. Próbował wjechać do USA, ale zatrzymano go na lotnisku. Teraz czeka na proces za pranie pieniędzy w więzieniu w San Francisco, gdzie ma dom kupiony od znanego aktora Eddie'ego Murphy'ego. Ukraińska prokuratura generalna ogłosiła w zeszłym roku, że oprócz przestępstw gospodarczych Łazarenko zlecił dwa morderstwa: w 1996r. wpływowego deputowanego z Doniecka Jewhena Szczerbania, a dwa lata później szefa banku centralnego Wadyma Hetmana. Sprawców obu morderstw nie znaleziono. Autorzy wniosku przyjętego przez Radę Najwyższą twierdzą, że mają dowody, iż Kuczma tolerował działalność przestępczą Łazarenki. — *„Gdyby prezydent przerwał ją, Szczerbań i Hetman żyliby”* — napisali.

USA

DWIE ŚWIETLNE WIEŻE O PONAD PÓŁTORAKILOMETROWEJ WYSOKOŚCI rozjaśnią nocne niebo w pobliżu ruin World Trade Center w najbliższy poniedziałek, kiedy minie pół roku od wrześniowych zamachów na USA i zniszczenia wież WTC. Wieże rozbłysną na miesiąc.

„Hołd Światła”, bo tak nazwano to przedsięwzięcie, będzie zbudowany z pary kwadratowych platform o boku 15 metrów, z reflektorami skierowanymi w niebo, których światło stworzy wieże ze światła, przypominające zniszczone wieżowce WTC.

Hołd będzie jednym z dwóch tymczasowych pomników upamiętniających atak na WTC, w którym zginęło około 2 800 osób. Drugim pomnikiem będzie „Kula” (“The Sphere”) — rzeźba z brązu i stali o wadze ok. 25 ton, która stała na placu Centrum Światowego Handlu.

POLSKA

MINISTERSTWO FINANSÓW POLSKI PODJĘŁO DECYZJĘ W SPRAWIE AKCYZY NA SAMOCHODY — nowe auta będą miały niższą akcyzę, a używane wyższą. Im starsze auto, tym wyższa akcyza. Maksymalnie osiągnie ona sześćdziesiąt pięć procent wartości samochodu.

W przypadku nowych aut o pojemności do dwóch litrów akcyza obniżona będzie z sześciu do trzech procent. Powyżej dwóch litrów — z piętnastu do dwunastu procent. Jeśli samochód ma więcej niż dwa lata, stopniowo co roku akcyza będzie podwyższana. Na przykład dziesięcioletnie auto będzie obłożone najwyższym — 65-procentowym podatkiem. W zeszłym roku sprowadzono do Polski ponad dwieście tysięcy używanych aut. Jedna czwarta to samochody starsze, ponad czteroletnie.

Oba rozporządzenia mają chronić krajowy rynek motoryzacyjny, od dwóch lat bowiem spada sprzedaż samochodów produkowanych w Polsce, jak również samochodów z importu.

NOWA AKCYZA

	do 2000 ccm	pow. 2000 ccm
3 letnie	15%	25%
4 letnie	27%	37%
6 letnie	50%	60%

max 65%

Przygotował Andrzej DUBIKOWSKI

Kresowiacy jedna rodzina

III Dzień Kultury Kresowej

Podczas Dni Kultury Kresowej w Białymstoku, 3 marca br., w sali Filharmonii odbył się koncert Zespołów pieśni i tańca „Chabry" z Grodna i „Solczanie" z Solecznik.

Przybyłych na uroczystość, w imieniu zarządu Towarzystwa Przyjaciół Grodna i Wilna powitała Klara Rogalska — prezes oddziału białostockiego.

Dzień później przy Czerwonym Kościele odbył się Kaziukowi Kiermasz. Powyższe imprezy świadczą o tym, że kresowe tradycje żyją i radują miłośników kultury i twórczości ludowej. **In. wl.**

Grupa wokalna zespołu "Chabry"

Uczestnicy i organizatorzy imprezy

"Solczanie" z Solecznikow

"Chabry" na scenie

UROCZYSTOŚĆ

Ojciec jezuita

Dnia 4 marca br. w kościele farnym w Grodnie odbyło się uroczyste ustanowienie pamięci drugiego patrona kościoła - Św. Kazimierza. Św. Kazimierz był drugim z kolei spośród sześciu synów króla polskiego, Kazimierza Jagiellończyka. Był człowiekiem bardzo nabożnym. Zmarł 4 marca 1484 roku w wieku 26 lat.

W pierwszy poniedziałek marca, na Kazimierza podczas mszy św. ksiądz Kazimierz Żylis złożył ślub wieczysty, aby nadal służyć Bogu i Kościołowi.

Ksiądz Kazimierz zakończył seminarium w Kownie w 1973 roku. Wstąpił tajnie do orderu jezuitów i 12 grudnia 1974 roku złożył pierwszy ślub jezuicki na ręce Prowincjała jezuitów Jana Daniły. Ostatni, czwarty ślub wieczysty przyjmował 4 marca Prowincjał Rosyjskiego regionu jezuitów Jerzy Karpiński.

W uroczystości w kościele uczestniczyli biskup diecezji Grodzieńskiej Aleksander Kaszkiewicz, biskup Antoni Dziemianko, Prowincjał Litwy Antoni Saugajlis, księża, klerycy Grodzieńskiego Seminarium, siostry, parafianie, którzy złożyli gratulacje księdzu Kazimierzowi.

Ryszard KARACZUN

Ks. Kazimierz Żylis - po wiekach pierwszy jezuita na Białorusi

Dział Oświaty SZ ZPB pod honorowym patronatem Konsulatu Generalnego RP w Grodnie organizuje **Konkurs plastyczny**

"Moja mała Ojczyzna"

Regulamin konkursu:

1. Konkurs jest przeznaczony dla dzieci i młodzieży w wieku 10-16 lat.
2. Każdy uczestnik może dostarczyć najwyżej 2 prace, wykonane dowolną technika malarską lub graficzną.
3. Format pracy dowolny.
4. Każda praca powinna być opisana według wzoru (pismem drukowanym)

Nazwisko	Imię
Wiek	Szkoła, klasa
Adres	Telefon

5. Nadesłane prace stają się własnością organizatorów.
6. Prace będą przyjmowane do 1 maja 2002r. pod adresem: Związek Polaków na Białorusi, Dział Oświaty 230023 Grodno, ul. Dzierżyńskiego 32, tel. 73-81-50

Dla zwycięzców konkursu są przewidziane atrakcyjne nagrody.

Podsumowanie oraz wręczenie nagród odbędzie się w drugiej połowie maja 2002r. w Konsulacie Generalnym RP w Grodnie.

KULTURA

Międzynarodowe uznanie dla nauczycielki

Janina Astap urodziła się we wsi Wielkie Sieło. W jej domu rodzinnym najczęściej używano języka białoruskiego, ale przez listonosza zawsze były dostarczane takie gazety jak: „Trybuna Ludu", „Zielony Sztandar". Prenumerował je ojciec Stanisław Sawaścian, który zawsze interesował się literaturą polską. W oryginale czytał utwory Prusa i Mickiewicza, poświęcał dużo uwagi swoim dzieciom, zawsze powtarzając: *„Starajcie się, uczcie się i pamiętajcie, że tyle razy człowiek jest człowiekiem, ile zna języków..."*.

Dlatego po ukończeniu szkoły Janina postanowiła szczegółowo uczyć się języka białoruskiego. W latach 80 - ch ukończyła Wydział Filologiczny Grodzieńskiego Uniwersytetu Państwowego. Została skierowana do pracy wsi Hołowiczpole na Szczuczyńszczyźnie, gdzie znajdowała się posiadłość krzewicieli oświaty - Iwanowskich. Młoda nauczycielka przywiozła ze sobą dużo książek i zaczęła odkrywać tajemnice swego zawodu.

Przydała się również nauka ojca. Dostała propozycję wykładania języka polskiego w formie fakultatywnej. Na kurs uczęszczają nie tylko osoby pochodzenia polskiego, ale również ci, którym nauka języka polskiego sprawia radość. Każda lekcja prowadzona przez nią jest ciekawa i niezapomniana. Pomagają w tym także dobre podręczniki. Bardzo przydatne były kursy podwyższania kwalifikacji zawodowej w Białymstoku, wymiana doświadczeń z kolegami ze Szczuczyna i Lublina. Różne metody wykorzystuje nauczycielka w wykładaniu języka białoruskiego.

Dzieci ze szkoły w Hołowiczpolu prowadzą również bogate życie społeczne i kulturalne, mogą pozazdrościć im tego miejscowi rówieśnicy. Od paru lat w grudniu i styczniu młode pokolenie organizuje "Jasełka", które wystawiane są w okolicznych kościołach i kaplicach.

Wychowankowie Janiny Astap biorą udział konkursach, w tym też republikańskich. Zawsze dobre wyniki osiągają młodzi recytatorzy poezji. Helena Koniuch uczestniczyła w republikańskim konkursie "Miss Ortografia". Znany jest wokalny zespół "Michalinki", z którym pracuje nie tylko Janina Astap, ale także nauczycielka muzyki L. Wincza. Dużo wrażeń przywieźli młodzi artyści z Republikańskiego Przeglądu Zespołów Teatralnych. A za uczestnictwo w konkursie, zorganizowanym przez Podlaski Oddział "Wspólnoty Polskiej", dzieci otrzymały wiele prezentów.

Zawód nauczyciela pomaga Janinie Astap również w wychowaniu trzech córek. Starsza poszła w ślady matki: jest studentką wydziału filologicznego Uniwersytetu Grodzieńskiego. Chce zostać nauczycielką języka polskiego i białoruskiego. Uczestniczyła w językowym kursie w Krakowie, była laureatką Festiwalu Poezji Marii Konopnickiej. Brała udział w Międzynarodowym Konkursie Poezji Adama Mickiewicza w Białymstoku. Również zdolne są młodsze córki Ania i Masza.

W ubiegłym roku Janina Astap otrzymała medal Komisji Edukacji Narodowej RP. Tym samym na szczeblu międzynarodowym wyróżniono jej pracowitość, twórczość i zapał.

Pedagodzy i uczniowie, jak astrolodzy, mają swój kalendarz i odliczają czas w sposób im właściwy: od pierwszego dzwonka do ostatniego. A pomiędzy nimi — rok nauki z ciekawymi lekcjami. Z okna szkoły świat dookoła wydaje się prosty, zrozumiały, a jeszcze — różnobarwny jak kula ziemska, na której można zobaczyć kontury sąsiadujących krajów- Białorusi i Polski. Jak cudownie, kiedy uczniowie powtarzają za nauczycielami trzy słowa: "drużba", "siabroustwa", "przyjaźń". Oby tak było zawsze.

Tatiana STUPAKIEWICZ

W Londynie zmarł

✝

śp. Zbigniew ZYCHOWICZ
- prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Polskich Kombatantów Federacji Światowej na Uchodźstwie.

Walczył pod dowództwem gen. Andersa pod To rukiem i Monte Cassino.

Spotykał się z naszymi kombatantami w siedzibie Związku Polaków w Grodnie. Niejednokrotnie udzielał pomocy materialnej naszym kombatantom.

W imieniu Kombatantów Żołnierzy Sił Zbrojnych na Zachodzie oraz własnym wyrażamy głęboki żal z powodu utraty tak zacnego kolegi i opiekuna, i serdecznie współczujemy rodzinie i krewnym zmarłego.

Stowarzyszenie Polskich Kombatantów w Grodnie
Apoloniusz Woliński

Wyrazy głębokiego żalu i współczucia rodzinom Stańczyków i Jackiewiczów z powodu śmierci

✝

śp. Mariana STAŃCZYKA

Składają członkowie Oddziału ZPB w Postawach

Przyjmij
Alino BOJANOWSKA
najserdeczniejsze wyrazy współczucia po śmierci

✝

OJCA

Oddział ZPB w Baranowiczach

Marii Łebskiej wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

✝

MAMY

koleżanki i koledzy z polskiej placówki dyplomatycznej w Mińsku

Wyrazy głębokiego żalu i współczucia
Jadwidze ŁUCENKO
z powodu śmierci

✝

MĘŻA

składa Oddział ZPB w Baranowiczach

Koniec akcji

Około 4 tysięcy dzieci otrzymało prezenty noworoczne

Dnia 1 marca br. po. Konsula Generalnego RP w Grodnie Renisław Walter oraz prezes Związku Polaków na Białorusi Tadeusz Kruczkowski odwiedzili szkołę w Wasiliszkach.

Była to ostatnia w tym roku wizyta w celu wręczania prezentów noworocznych dzieciom uczącym się języka polskiego. Akcja ta zaczęła się jeszcze w grudniu ubiegłego roku i w jej ramach odwiedzono nawet najdalsze miejscowości Grodzieńszczyzny. Odbyły się spotkania z przedstawicielami mniejszości polskiej, działaczami ZPB i nauczycielami języka polskiego. *„Przy tej okazji odbyły się spotkania również z przedstawicielami władz lokalnych, którzy w większości pozytywnie ustosunkowują się do problemów nauczania języka polskiego"* — powiedział **Głosowi** konsul Renisław Walter.

W szkole w Wasiliszkach na gości czekał występ zorganizowany przez nauczycielkę języka polskiego Irenę Konkową i jej uczniów. Dzieci recytowały wiersze i śpiewały piosenki polskie. *„Dzieci bardzo chętnie uczestniczą w takich imprezach, zwłaszcza kiedy są prezenty. Na razie nie jest to zespół, jednak myślę że w przyszłości warto byłoby nad tym pomyśleć"* — powiedziała Irena Konkowa.

Po koncercie głos zabrał Renisław Walter: *„Nigdy nie jest późno na życzenia, więc chciałbym w imieniu wszystkich pracowników Konsulatu Generalnego RP w Grodnie złożyć życzenia wszystkiego najlepszego i jak mówi się w języku staropolskim - do siego roku!".* Dzieci pozdrowił również prezes ZPB: *„Wasiliszki to miejscowość z dawnymi polskimi tradycjami. Bardzo przyjemnie, że dzieci tu mówią i śpiewają w języku polskim, w języku swoich pradziadków, dziadków i ojców. Dołączam się do wszystkich życzeń i szczęśliwego nowego roku"* — powiedział Tadeusz Kruczkowski. *„Nie tylko my otrzymujemy pomoc, ale i sami pomagamy. Wszyscy znacie artystę Czesława Niemena, który urodził się w Wasiliszkach. Tak właśnie i my pomogliśmy kulturze Polski. Spodziewam się, że przyjaźń pomiędzy nami będzie się rozwijać i zapraszamy do częstszych wizyt w Wasiliszkach"* — powiedział dyrektor szkoły Jan Skorb.

Na zakończenie uroczystości dzieci otrzymały prezenty.

Andrzej ODLANICKI

Powitanie konsula w Wasiliszkach

© A.ODLANICKI

Wielkość w jedności

„Tobie, coś w strasznej święcie wytrwał męce... — w hołdzie Polakom Wileńszczyzny i Grodzieńszczyzny"

„A tak gdzie się obrócisz, w każdej wydasz stopy, żeś znad Niemna, żeś Polak, mieszkaniec Europy"

Dnia 1 marca br. w gmachu I Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego w Ełku odbyła się X jubileuszowa sesja popularnonaukowa na temat: „Odrodzenie narodowe Polaków na Kresach Północno-Wschodnich Rzeczypospolitej". Organizatorami sesji byli: I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego na czele z Januszem Benedyktem Borowym oraz Oddział Towarzystwa Przyjaciół Grodna i Wilna w Ełku na czele z prezesem oddziału Haliną Orzechowską.

W uroczystości uczestniczyli pasjonaci problematyki kresowej, członkowie towarzystwa, ludzie polityki, nauki, oświaty i kultury. Swoją obecnością konferencję zaszczycili: Senator RP Wiesław Pietrzak, starosta Ełku Janusz Nowakowski, prof. dr hab. Józef Maroszek z Uniwersytetu Białostockiego, dr Alfons Bobowik — wiceprezes Towarzystwa Przyjaciół Grodna i Wilna Oddział w Ełku, Antoni Tomczyk — Stowarzyszenie Rodzin Osadników Wojskowych i Cywilnych Kresów Wschodnich, Ryszard Mackiewicz — publicysta, historyk oraz goście z Kresów: Anżelika Borys — kierownik Działu Oświaty SZ ZPB, Irena Waluś — redaktor TV Grodno, Andrzej Janulewicz — nauczyciel historii z Sopoćkiń, Lila Sadajska — dyrektor szkoły w Korwi, Leonarda Drozd — redaktor Radia Litewskiego.

Renesans polskości

Idea tych sesji narodziła się jeszcze w 1993r. w Technikum Chemiczno-Spożywczym i kontynuowana jest przez I LO im. Stefana Żeromskiego w Ełku. Plonem jest ponad 50 uczniowskich referatów, często publikowanych w prasie lokalnej i kresowej. Istotą przedstawianych prac jest proces uruchamiania takich pojęć jak: „Kresy", „Rodacy", „Tożsamość narodowa", „Macierz", które nie są i nigdy już nie będą dla tych młodych ludzi pustymi słowami.

W czasie sesji zostały wygłoszone wszystkie zapowiadane w programie referaty przygotowane przez uczniów kl. II i III z I LO im. Stefana Żeromskiego w Ełku:

1. „Sytuacja ludności polskiej na Wileńszczyźnie i Grodzieńszczyźnie w okresie sowieckim" (autorstwa Michała Smyka);
2. „Fenomen odrodzenia polskiego na Białorusi i na Litwie" (autorstwa Krystiana Pawłowicza);
3. „Ojczyzna, nauka, cnota czyli o oświacie polskiej na Wileńszczyźnie wczoraj i dziś" (autorstwa Adama Klima);
4. „... nie damy ogrześć mowy... — oświata jako ważna dziedzina polskiego odrodzenia narodowego na Białorusi" (autorstwa Justyny Fiedorczyk);
5. „W każdym sercu bije Polska... — ruch śpiewaczy na Wileńszczyźnie" (autorstwa Izabeli Lisowskiej);
6. „Tadeusz Gawin — twórca polskiego odrodzenia narodowego na Białorusi" (autorstwa Sylwii Kleinschmidt);
7. „Malarka z Taboryszek Anna Krepsztul — symbol cierpiącej, odradzającej się Wileńszczyzny" (autorstwa Agaty Baczewskiej i Anny Kosteniewicz.

Kluczowym momentem sesji była żywa i aktywna dyskusja, która wywiązała się wśród publiczności. Przedstawiona tematyka wzbudziła żywe zainteresowanie przybyłych, czego wyrazem była ich aktywność. Jako pierwszy spośród zaproszonych gości wystąpił Senator RP Wiesław Pietrzak, który wyraził zadowolenie z podjęcia przez liceum tak cennej inicjatywy oraz obiecał przekazać informacje o duchu tej sesji, a jednocześnie spowodować, aby zostało zorganizowane posiedzenie Komisji Senatorskiej, na której byłyby obecne organizacje kresowe zarówno z kraju jak i z zagranicy. Celem byłoby to, by senatorowie poznali problemy, z którymi borykają się Polacy z zagranicy i w jaki sposób organizacje w Polsce mogły by wesprzeć Polaków z zagranicy.

Głos w dyskusji zabrała między innymi Lila Sadajska — dyrektor polskiej szkoły w Korwi, która opowiedziała o historii i problemach szkoły. Kolejny dyskutant — Andrzej Janulewicz, nauczyciel historii z Sopoćkiń, podziękował młodzieży za wielki trud, który włożyła w przygotowanie referatów. Zaznaczył jednocześnie, że problematyka przedstawiona została nieco sielankowo, ponieważ na co dzień spotykamy się z o wiele większymi i poważniejszymi problemami. Anżelika Borys — kierownik Działu Oświaty SZ ZPB również wyraziła zadowolenie z tego, że młodzież podejmuje wciąż aktualną tematykę związaną z odrodzeniem narodowym na Grodzieńszczyźnie i Wileńszczyźnie oraz działania mające na celu przekazywania tej wiedzy społeczeństwu.

Podczas sesji odbyła się wystawa fotografii znakomitego fotografa, żołnierza Armii Krajowej, Zbyszka Siemaszki. Zbyszko Siemaszko przez wiele lat związany był z tygodnikami „Stolica" i „Perspektywy", jest autorem wiele albumów, m. in. „Warszawa z lotu ptaka", „Warszawa, miasto, ludzie...". Ogromną część swojej twórczości fotograficznej poświęcił Sanktuarium Jasnogórskiemu.

Wieczorem w Ełckim Centrum Kultury odbyło się wspaniałe widowisko według pomysłu miłośnika i pasjonata Kresów Janusza Borowego, w wykonaniu młodzieży I LO im. Stefana Żeromskiego w Ełku, pod kierownictwem Mai Nienałtowskiej, z udziałem Doraźnej Kapeli Kresowej "Sami Swoi" braci Kolbuszów. Śpiew i taniec przeplatał się z inscenizacją. Muzyka kresowa odgrywała szczególnie ważną rolę. Energii i umiejętności aktorskich młodzieży można tylko pozazdrościć. Podczas widowiska można było wyczuć niezwykłą wspaniałą atmosferę życzliwości, ciepła i serdeczności. Liczba przybyłych oraz ich zainteresowanie tą problematyką świadczą przede wszystkim o potrzebie wiedzy duchowej u młodych ludzi. Organizowane podobnych przedsięwzięć służy w głównej mierze pogłębianiu świadomości narodowej współczesnego Polaka. Przypominanie tego, co już minęło, to również odkrywanie prawdy historycznej o własnych przodkach, to utrwalanie więzów będących pomostem między przeszłością a teraźniejszością. Pamięć o więzach krwi i naszych przodkach prowadzi często do powrotu ku korzeniom. Sesja popularnonaukowa na pewno na trwałe wpisze się w karty historii.

Występ artystów

Iness TODRYK
EŁK

WYRÓŻNIENIE

Godna nagrody

Ostrowiec — niewielkie miasteczko znajdujące się na północy Grodzieńszczyzny. Działa tu oddział ZPB prezesem którego od 3 lat jest Maria Wasilonok. Z zawodu jest ona nauczycielką języka rosyjskiego, ale w ciągu ostatnich 3 lat wykłada język polski. Pracuje w Gudogaju. W minionym roku jej zasługi w dziedzinie oświaty polonijnej zostały wysoko ocenione. Maria Wasilonok została odznaczona medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Na czym polega działalność Oddziału ZPB w Ostrowcu?

- Nasz oddział powstał w 1991 roku. Według oficjalnego spisu ludności 17 proc. to Polacy. To jest największa mniejszość narodowa w obwodzie. Zgodnie ze statutem związek zajmuje się przede wszystkim oświatą i kulturą. Kontynuujemy to co zaczęli nasi poprzednicy. 10 lat temu stworzono pierwsze klasy polskie. Teraz, w roku szkolnym 2001/2002 języka polskiego fakultatywnie uczy się 507 dzieci, w dziewięciu szkołach i dwóch przedszkolach, oraz w Centrum Pracy Pozaszkolnej. Jest duże zainteresowanie nauką języka polskiego. Podczas imprez organizowanych przez ZPB sala zawsze jest wypełniona. Tradycyjnie organizujemy imprezy noworoczne, kolędnicze, wielkanocne i zapustowe. Cieszymy się bardzo, że mamy dwa stałe zespoły: dziecięcy — "Polskie Kwiaty" i chór dorosłych "Polskie Echo Ostrowca".

Proszę opowiedzieć o tych zespołach.

- Zespół "Polskie Kwiaty" działa od 3 lat. Niejednokrotnie wyjeżdżał do Polski. Zdobył tytuł laureata Konkursu Piosenki Religijnej Siedlce 2000. Teraz mamy młodszą grupę tego zespołu, tworzą ją dzieci klas młodszych.

Maria Wasilonok

© A.ODLANICKI

Jakie są kontakty ostrowieckiego oddziału z Zarządem Głównym ZPB?

- Te kontakty są stałe. Zarząd Główny stymuluje nas do pracy, podtrzymuje w każdej naszej inicjatywie. Prezesem oddziału jestem od 3 lat, w tym roku na konferencji sprawozdawczo-wyborczej zostałam wybrana na drugą kadencję. I od samego początku swej pracy w związku walczę, proszę, pukam, piszę z prośbą o przydzielenie pomieszczenia na siedzibę. Ale jak na razie nic z tego nie wyszło.

Jakie ma Pani uczucia w związku z odznaczeniem medalem Komisji Edukacji Narodowej?

- Nagrodę tę musiałam odebrać w dniu 10 listopada ub. roku, razem z pozostałymi nauczycielami. Jednak byłam zajęta sprawą społeczną: Właśnie w tym dniu mieliśmy dużą imprezę i czekaliśmy na gości z Polski, było to Święto Niepodległości. Dlatego odebrałam ten medal dopiero teraz. Od pierwszej chwili dręczy mnie pytanie, czy jestem godna tego odznaczenia. Mam poczucie wielkiej odpowiedzialności. Na ile starczy moich zdolności organizatorskich, moich sił: będę chciała potwierdzić, że jestem godna tej wysokiej nagrody. Chciałabym podziękować tym wszystkim, którzy dołączyli się do uznania moich bardzo skromnych sukcesów.

Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiał Andrzej ODLANICKI

Uwaga Sybiracy!

Osoby, które były w domach dziecka na Syberii proszone są o zgłoszenie się pod nr. tel: 75-55-03 lub listownie do siedziby ZPB w Grodnie, ul. Dzierżyńskiego 32.

Informacja jest potrzebna do uzyskania zgody na wyjazd do Iławy na spotkanie Sybiraków-sierot, które odbędzie się w dniach 22-23 maja br.

Prezes St. Sybiraków przy ZPB Halina Jakołcewicz

Dawni obywatele miasta

Mało znana historia Szczuczyna

W korespondencji z Białorusi otrzymałam wycinek grudniowego numeru z Głosu, w którym zamieszczono artykuł pt. „Tajemnica kościoła" autorstwa Henryka Goja. Podano w nim, że podczas prac remontowych w kościele odnaleziono zdewastowany grobowiec założycieli kościoła, a z napisu nagrobkowego zachował się tylko fragment: „Lubeck... '.

Jako była mieszkanka Szczuczyna, interesująca się trochę historią, pragnę tę wiadomość sprostować i uzupełnić.

Założycielem kościoła w Szczuczynie był, zmarły w Petersburgu, Franciszek Ksawery Drucki Lubecki (1778-1846) znany w historii Polski porozbiorowej jako minister skarbu i organizator przemysłu w Królestwie Kongresowym, zwolennik związku z Rosją i przeciwnik powstania listopadowego. W Szczuczynie opowiadano, że książę miał trudności z uzyskaniem zezwolenia władz carskich na budowę nowego kościoła i dlatego zobowiązał się wybudować także i cerkiew prawosławną. Według innej wersji: — Władze carskie po skasowaniu w 1832r. klasztoru pijarów i zamknięciu prowadzonej przez nich szkoły zamierzały przekształcić nowo wybudowany (w 1829r.) kościół na cerkiew prawosławną. Książę interweniował w tej sprawie osobiście u samego cara. Argumentował, że dla nielicznej w Szczuczynie grupy wyznawców prawosławia nowy budynek katolickiego kościoła byłby za obszerny. Zobowiązał się wybudować świątynię nową, bardziej dopasowaną stylem i rozmiarem do potrzeb szczuczyńskich wyznawców prawosławia.

Kościół św. Teresy

Pałac Druckich - Lubeckich

Cerkiew wybudowano na miejscu zburzonej kaplicy katolickiej. Przy okazji nadmieniam, że do połowy lat 30. XX wieku nie było w szczuczyńskiej cerkwi prawdziwych dzwonów, zastępowała je żelazna wisząca szyna, w którą uderzano jakimś przedmiotem. Pamiętam zbiórkę pieniędzy na zakup dzwonów cerkiewnych. Składali się na to nie tylko nieliczni w Szczuczynie wyznawcy prawosławia, ale również niektórzy katolicy i Żydzi.

W szczuczyńskim kościele pochowany był książę Władysław (drugiego jego imienia nie pamiętam) Drucki Lubecki zamordowany w Teresinie koło Sochaczewa (1864-1913) i jego 8- czy 9-letnia córeczka Jadziunia. Do grobów książęcych pod lewą kaplicą kościoła schodziło się od zewnątrz. Byłam tam kilka razy jako uczennica szkoły powszechnej, mieszczącej się w budynku klasztornym od 1933r. Trumny nie były widoczne. Na ścianie na wprost schodów umieszczone były 2 tablice nagrobne: z lewej strony czarna ze złotymi literami — poświęcona księciu i w środku biała z czarnymi literami — poświęcona jego córce. Po prawej stronie tablicy jeszcze nie było. Stała tam także ławka kościelna z klęcznikami. Członkowie rodziny książęcej przyjeżdżali do Szczuczyna tylko latem. Gdy przychodzili na mszę św. do kościoła — odwiedzali też swoich zmarłych.

Oficjalną właścicielką Szczuczyna była księżna Maria Joanna Drucka Lubecka wdowa po Władysławie. Opowiadano, że w 1939r. księżna chorowała, i że w dniu 17 września, na wieść o przekroczeniu przez bolszewików granicy, lokaj wywiózł ją do Grodna. Tam też wkrótce zmarła i została pochowana w niemalowanej trumnie. Czy w jakimś grobowcu, czy w zwykłej mogile na cmentarzu — tego wieść gminna nie precyzowała. Poza Szczu czynem do Druckich Lubeckich należały Druck i Stanisławowo koło Grodna oraz Teresin koło Sochaczewa w centralnej Polsce, gdzie zamordowano Władysława. Prawdopodobnie syn jego Jan w Grodnie poznał franciszkanina ojca Maksymiliana Kolbe. Z dóbr teresińskich przekazał mu grunty, na których franciszkanie zbudowali klasztor i ośrodek drukarsko-wydawniczy w Niepokalanowie. Ojciec Maksymilian Maria Kolbe zginął w celi śmierci w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu w 1941r. Ofiarował się dobrowolnie w zastępstwie wyznaczonego na śmierć współwięźnia posiadającego rodzinę, a w 1982r. został kanonizowany przez papieża Jana Pawła II.

Waleria MATUSEWICZ
Gdynia

WSPOMNIENIA

"Żeby znaleźć - trzeba bardzo chcieć!"

Hasłem naszych wyzwolicieli było: "Dzieci to nasza przyszłość, wszystko co lepsze — dzieciom."

ciąg dalszy z nr. 9

Pisałem do Państwowego Archiwum i jednocześnie do archiwum milicji kustanajskiego obwodu i — nic. Z Państwowego Archiwum odpowiedziano, że z lat 1939-42 dokumentów archiwum nie posiada, a w dokumentach z lat 1943-45 nasze nazwisko nie występuje. Wreszcie zwróciłem się z prośbą o wysłanie zaświadczenia o śmierci mamusi. Przysyłali mi kopię świadectwa śmierci, w którym napisane było, że "Połom Maria c. Stanisława ur. w 1901r. mieszkała w miasteczku Kuszmurun kustanajskiego obwodu, w baraku nr 20. Dnia 18 kwietnia 1944r. zmarła z powodu wycieńczenia". Oto "prawda", że nie ma dokumentów.

Nareszcie dostałem przypadkowo "Listę katyńską", z której na str. 248, dowiedziałem się, że mój ojciec, Leon Połom, był jeńcem Ostaszkowa. Nie znajduję słów, żeby wyrazić swoje uczucia. Pamiętam tylko, że zadrżały mi nogi i usiadłem. W oczach zrobiło się ciemno. Kłębek stanął w gardle i łzy... łzy goryczy i łzy satysfakcji, że nareszcie znalazłem ślad po ojcu — tak długo poszukiwanym. Nawet teraz po upływie tylu lat gdy wspominam tę chwilę, łzy znów nachodzą na oczy i odkładam długopis...

Na podstawie "Listy" zaczynam pisać do Polski. Polskie Towarzystwo Historyczne przesyła mój list do Archiwum Wschodniego. Piszę do Zarządu Głównego Związku Sybiraków, gdzie moją prośbę dotyczącą rodziców przekazano do wiadomości Zarządu Głównego Związku, które rozpowadzane są po całym kraju. Później moją prośbę zamieszczono w "Sybiraku" w Białymstoku i już stamtąd poinformowano Stowarzyszenie Sybiraków w Grodnie. Takim to sposobem odnalazła mnie Halina Jakołcewicz — człowiek bardzo zainteresowany losami Sybiraków i okazujący nam duże poparcie i wszechstronną pomoc i opiekę. Współdziała z niesamowitą osobą — członkiem Zarządu Głównego Sybiraków w Polsce — Klarą Rogalską z Białegostoku. Z ogromnym poświęceniem, nie licząc się z pogodą i czasem udzielają one Polakom na Wschodzie bardzo dużą pomoc, i moralną, i materialną. Cześć im i chwała!

Autor

Niech im Bóg zapłaci i da zdrowia na długie lata!

Nareszcie, dopiero po 44 latach, po śmierci ojca 31.10.94r, dostałem konkretną odpowiedź z Archiwum Wschodniego, z wyrazami współczucia z powodu informacji o śmierci ojca. Powiadomiono mnie, że — "... był jeńcem Ostaszkowa i 7.04.40r. wraz z grupą innych jeńców został przewieziony do Tweru, gdzie wraz z towarzyszami został rozstrzelany przez NKWD bezpośrednio po przywiezieniu i pogrzebany w pobliskim Miednoje... "Znów odkładam długopis... Napisałem do PCK i Warszawskiej Rodziny Katyńskiej. Dostałem od nich oficjalne potwier-dzenie — kopię listy NKWD, na której znajduje się nazwisko ojca. To były już dokumenty godne rzucenia w twarz tym, którzy zadali tyle krzywd.

Poszedłem na ryzyko. Napisałem list do Moskwy, do Stepaszyna (ówczesny dyrektor służby bezpieczeństwa Rosji) i przyłożyłem do listu ksero z kopia listy NKWD. Dostałem odpowiedź z Głównej Wojennej Prokuratury Rosji w której potwierdzono, że mój ojciec oddał Bogu duszę. Powiadomiono mnie, że poświadczenie o rehabilitacji dostanę po zakończeniu śledztwa, które jeszcze się ciągnie!? Czy dożyję?

Nareszcie znalazłem tę nitkę, za którą mam pociągnąć, by uzyskać szybką odpowiedź! Napisałem więc list do prokuratury tarnopolskiej, skąd byliśmy wywiezieni i prosiłem o rehabilitację mamusi i mnie.

I tu odniosłem sukces — przysłano mi zaświadczenie, że moja mamusia (pośmiertnie) i ja jesteśmy rehabilitowani.

Tak zakończyły się moje 6-letnie poszukiwania. A za najbardziej upokarzające uważam to, że do marca 1996r. czekałem na odpowiedź twierdzącą z KGB w Tarnopolu, chociaż podanie skierowałem w 1993r. Należy zaznaczyć, że było to żmudne i nieprzyjemne "przepisywanie" się i we wszystkich wypadkach, między napisaniem listu a odpowiedzią, mijało około miesiąca, albo i więcej.

Dziś uważam, że tylko dzięki pomocy organizacji z Polski odnalazłem to, co straciłem 60 lat temu. Wszystkim im wielkie Bóg zapłać za dzielny udział i pomoc w moich poszukiwaniach.

Zwracam się z prośbą do wszystkich czytelników, a szczególnie z Gdańska: — jeżeli ktoś z Państwa rozpozna na tych zdjęciach kogoś z krewnych lub znajomych mojej rodziny, proszę wszystkie zgłoszenia kierować pod adresem:

Mieczysław POŁOM,

230003 Grodno, skr. pocz. 73 lub pod adresem redakcji

HERBARZ

Herby rycerstwa polskiego

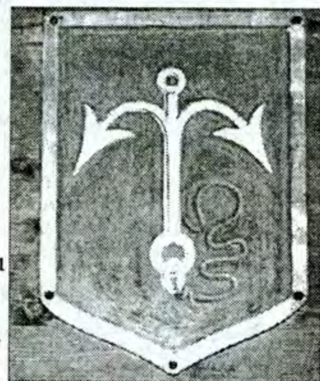
Kotwica Kothwycza.

Opisanie herbu

Kotwic różnym kształtem różni zażywają... [Jedni] kotwicę... za dwiema hakami, jeden na jedną, drugi na drugą stronę zakrzywiony... Na hełmie trzy pióra strusie.

Kasper Niesiecki, Herbarz, V, 331

[Radzce] używali kotwy morskiej, nad rogami dwie gwiazdy na czerwonym polu... Drudzy zasię używali takowejże kotwy morskiej bez gwiazd, a zwali tę familię Stumberkowie...

Bartosz Paprocki, Herby, 745

Herbowni

Chawejłowicz, Chrynicki, Dessyer, Dulicz, Hutor, Juracha, Kołontaj [Kołłątaj], Łowienko, Rotermund, Stumberk [Strumberg]

Kasper Niesiecki, Herbarz, V, 331

Poniedziałek

11 marca

БТ

06.00 Новости.
06.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.10 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.10 „Сыщики". Сериал (Россия). 1-я серия.
10.05 Арсенал. Программа об армии.
10.30 Телебарометр. Прогноз погоды.
11.00 „Семейные узы". Сериал
12.00 Новости.
12.20 „Пой, душа!" Масленица в Борисовском районе.
12.45 Мультфильм „В мире басен", „Две сказки".
13.10 Г.Польских, Т.Акулова в детективе „Разорванный круг"
14.40 Док. сериал „Сокровища мировой культуры" (Германия).
15.00 Новости.
15.20 Детективный сериал „Жюли Леско" (Франция).
17.00 „Сыщики". Сериал 1-я серия.
18.00 Новости.
18.30 Зона Икс.
18.40 Премьера телеэкрана. Т.Лермитт в приключенческом фильме „Принц жемчужного острова"
20.15 „Деловые люди". Видеофильм.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 „Семейные узы". Сериал
22.45 Стадион.
23.10 Планета „АРТ".
23.40 Новости.
00.00 Комедия „ДМБ-2" (Россия).

ОРТ

16.00 Большая стирка.
17.00 Вечерние новости.
17.25 „С легким паром!"
18.00 Жди меня.
19.00 „Народ против". Телеигра.
20.00 Время.
20.35 „Убойная сила-2. Дачный сезон".
21.45 Премьера. Русский Нью-Йорк 11 сентября 2001 года в фильме „Американская трагедия. Наши".
22.30 Ночное „Время".
23.00 „На футболе" с Виктором Гусевым.
23.30 „Ночная смена".

РТР

16.00 Вести.
16.20 Юрий Беляев, Лариса Гузеева и Владимир Басов-мл. в фильме „Чужие здесь не ходят".
17.50 „Комиссар Рекс". Телесериал (Австрия - Германия).
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Премьера. Галина Польских, Ольга Арнтгольц, Вадим Андреев и Ирина Сенотова в телесериале „Трое против всех".
20.50 Вечерний сеанс. Дэвид Суше в детективе „Пуаро Агаты Кристи. Исчезновение господина Давенхайма" (Великобритания). 1990 г.
22.00 Вести - Подробности.
22.20 Местное время. Вести - Москва.
22.30 Дежурная часть.
22.45 - 00.45 Последний сеанс. Владимир Ильин, Оксана Арбузова и Любовь Соколова в фильме „Авария - дочь мента". 1989 г.

КУЛЬТУРА

09.00 Полюбил я тебя, моя радость...
09.40 „Бенни Гудман в СССР", „Трамвай идет по городу". Док.фильмы.
10.20 „Цветик-семицветик". Мультфильм.
10.45 „Сферы" с Иннокентием Ивановым.
11.30 Новости культуры.
11.45 Вместе с Фафалей.
12.00 „Антология одного стихотворения". Аида Хмелева.
12.05 Живое дерево ремесел.
12.15 „Тесные врата". Адмирал Федор Ушаков.
12.30 Российские железные дороги: путешествие из Царского Села в XXI век.
13.00 „Культурная революция". „Секс - двигатель культуры". Программа М.Швыдкого.
13.55 „Яркость", „Нонни и Алекс". Короткометражные художественные фильмы (США).
15.00 Новости культуры.
15.10 Кино - детям. „Грозовые камни". Телесериал (Австралия, 1999).
15.35 „Дюймовочка". Мультфильм.
16.05 Alma mater.
16.35 „Бенни Гудман в СССР", „Трамвай идет по городу". Док.фильмы.
17.30 Новости культуры.
17.50 „Мой Эрмитаж". Авторская программа М.Пиотровского.
18.15 „Страсти по-итальянски". Телесериал (Италия, 1999). Режиссеры Т.Шерман, А.Кан.
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 Г.Горин. „Поминальная молитва". Спектакль театра „Ленком". Режиссер М.Захаров. По мотивам произведений Шолом-Алейхема.
22.30 От киноавангарда к видеоарту. „90-х не было".
23.00 Новости культуры.
23.20 - 23.25 Программа передач.

НТВ

07.00 Сегодня.
07.10 Утро на НТВ.
07.30 Сегодня.
07.35 Утро на НТВ.
07.50 Сериал „Агент национальной безопасности-III". 6-я серия. „Ловушка".
09.00 Сегодня.
09.25 Намедни.
10.35 Куклы.
11.00 Сегодня.
11.20 Наше кино. Комедия „Женщин обижать не рекомендуется".
13.00 Сегодня.
13.20 Ток-шоу „Принцип „Домино".
14.40 Криминал.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал „Досье детектива Дубровского". 13-я серия.
16.40 Алчность.
17.35 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.30 Герой дня.
18.50 Премьера НТВ. Ю.Степанов, Е.Бероев и Д.Корзун в детективе „Гражданин начальник". 1-я серия.
19.55 Сериал „Дальнобойщики". 7-я серия.
21.00 Сегодня.
21.55 Сериал „Скорая помощь-II" (США). 6-я серия.
23.00 Сегодня.
23.25 - 00.45 Гордон.

Wtorek

12 marca

БТ

Техническая профилактика до 15.00
15.00 Новости.
15.20 „Горец". Мультсериал (Международный Французский Канал).
15.40 „Приключения Шерли Холмс". Сериал для детей (Канада).
16.10 „Пять чудес".
16.20 „5 х 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 Док.фильм „В дельте реки Амазонки" цикла „Страны мира" (Международный Французский Канал).
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.30 Час профессионала.
19.00 „Необычный подарок". Худ.фильм (Международный Французский Канал).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 Триллер „Соседка" (Германия).
23.25 Спорт-курьер.
23.35 „Рожденная революцией". Худ.фильм (к/ст. им.А.П.Довженко). 9-я серия, заключительная, „Последняя встреча". Часть 1-я.
00.55 Новости.

ОРТ

08.00 Новости.
08.15 Жди меня.
09.10 „С легким паром!" В гостях у Михаила Евдокимова.
09.45 „Народ против". Телеигра.
10.35 „Непутевые заметки" с Дм.Крыловым.
10.50 Библиомания.
11.00 Новости (с субтитрами).
15.00 „Убойная сила-2. Дачный сезон".
16.00 Большая стирка.
17.00 Вечерние новости.
17.25 Смехопанорама Евгения Петросяна.
17.55 „Земля любви". Сериал.
19.00 „Слабое звено". Игровое шоу.
20.00 Время.
20.35 „Убойная сила-2. След бумеранга".
21.45 Э.Радзинский. „В России все секрет... и ничего не тайна!" „Роковые минуты истории". Фильм 1-й.
22.30 Ночное „Время".
23.00 Цивилизация. Амазонки русского авангарда.
23.30 „Ночная смена".

РТР

08.00 Вести.
08.10 „Селеста, всегда Селеста". Телесериал (Аргентина).
08.45 Семейные новости.
08.50 Экспертиза РТР.
09.00 Малкольм Макдауэлл в телесериале „Остров фантазий" (США).
09.50 Дежурная часть.
10.00 Вести.
10.20 „Санта-Барбара". Телесериал (США).
16.00 Вести.
16.20 Василий Шлыков, Игорь Муругов и Надежда Бутырцева в остросюжетном фильме „Черные береты".
17.50 „Комиссар Рекс". Телесериал (Австрия - Германия).
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Премьера. Галина Польских, Ольга Арнтгольц, Вадим Андреев и Ирина Сенотова в телесериале „Трое против всех".
20.50 Вечерний сеанс. К Дню Налоговой полиции. Анатолий Лобоцкий, Лариса Удовиченко, Борис Щербаков и Ольга Кабо в телесериале Всеволода Шиловского „Люди и тени".
22.00 Вести - Подробности.
22.20 Местное время. Вести - Москва.
22.30 - 00.40 „Театр + ТВ". „Мой друг Григорий Горин".

КУЛЬТУРА

09.15 „Золотой пьедестал". Петр, Нугзар и Георгий Мшвениерадзе.
09.40 „Катастрофа 1929 года". Документальный фильм.
10.30 Все суры Корана.
10.45 „В вашем доме". Михаил Козаков.
11.30 Новости культуры.
11.45 Вместе с Фафалей.
12.00 „Переменка". Мультфильм.
12.15 Чем живет Россия.
12.30 Сценограмма.
13.00 „Учитель танцев". Худ.фильм . Режиссеры Т.Лукашевич, В.Канцель. Часть 1-я.
14.15 „Царица муз и красоты". З.Волконская. Часть 1-я.
15.00 Новости культуры.
15.10 Кино - детям. „Грозовые камни". Телесериал (Австралия,
15.35 „Два билета в Индию", „Не любо - не слушай". Мультфильмы.
16.05 „Российский курьер". Галич (Костромская область).
16.35 „Катастрофа 1929 года". Документальный фильм.
17.30 Новости культуры.
17.50 „Дворцовые тайны". „Дворец Абамелек-Лазарева".
18.15 „Страсти по-итальянски". Телесериал (Италия, 1999). Режиссеры Т.Шерман, А.Кан.
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 „В порту". Мультфильм.
19.35 „Партитуры не горят". Авторская программа А.Варгафтика.
20.00 „Цитаты из жизни". Генерал-полковник Андрей Белов.
20.45 „Генри Фул". Худ.фильм (США, 1997). Режиссер Х.Хартли.
23.00 Новости культуры.
23.20 - 23.25 Программа передач.

НТВ

07.00 Сегодня.
07.10 Утро на НТВ.
07.30 Сегодня.
07.35 Утро на НТВ.
07.50 Сериал „Гражданин начальник". 1-я серия.
09.00 Сегодня.
09.20 Сериал „Дальнобойщики".
10.25 Служба спасения.
11.00 Сегодня.
11.20 Комедия „Берегите мужчин!"
13.00 Сегодня.
13.20 Ток-шоу „Принцип „Домино".
14.40 Криминал.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал „Досье детектива Дубровского". 14-я серия.
16.45 Алчность.
17.35 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.30 Герой дня.
18.50 Сериал „Гражданин начальник". 2-я серия.
19.55 Сериал „Дальнобойщики". 8-я серия.
21.00 Сегодня.
21.55 Сериал „Скорая помощь-II" (США). 7-я серия.
23.00 Сегодня.
23.25 Гордон.
00.50 - 01.40 Дневник Лиги чемпионов.

Środa

13 marca

БТ

06.00 Новости.
06.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.10 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.10 „Сыщики". Сериал
10.05 Здоровье. Тележурнал.
10.30 „Приключения Шерли Холмс". Сериал для детей
11.00 „Семейные узы". Сериал
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.00 „Голубой велосипед". Сериал (Международный Французский Канал).
14.30 Время местное. Репортажи из провинции.
15.00 Новости.
15.20 „Горец". Мультсериал (Международный Французский Канал). Заключительная серия.
15.40 „Приключения Шерли Холмс". Сериал для детей
16.10 „Пять чудес".
16.20 „5 х 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 „Сыщики". Сериал .
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.30 „Москва - Минск".
18.45 Г.Депардье в мелодраме „Любовь солдата" (Франция).
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама .Информационный канал.
21.50 „Семейные узы". Сериал
22.40 Спорт-курьер.
22.50 „Рожденная революцией". Худ.фильм 9-я серия, заключит, „Последняя встреча". Часть 2-я.
00.20 Новости.
00.35 Криминальное досье.
01.05 „Встреча в Троицком" с Александром Домарацким.

ОРТ

08.00 Новости.
08.15 „Земля любви". Сериал.
09.10 Смехопанорама Евгения Петросяна.
09.45 „Слабое звено". Игровое шоу.
10.35 Смак.
10.50 Библиомания.
11.00 Новости (с субтитрами).
15.00 „Убойная сила-2. След бумеранга".
16.00 Большая стирка.
17.00 Вечерние новости.
17.25 Русский экстрим.
18.00 „Земля любви". Сериал.
19.00 „Народ против". Телеигра.
20.00 Время.
20.35 „Убойная сила-2. Практическая магия".
21.45 Э.Радзинский. „В России все секрет... и ничего не тайна!" „Роковые минуты истории".
22.30 Ночное „Время".
23.00 Крылья.
23.30 „Ночная смена".

РТР

07.00 Вести.
07.10 Национальный доход.
07.15 Москва - Минск.
07.30 Дорожный патруль.
07.40 „Гость в студии". Пролог.
07.50 Вести - Москва.
08.00 Вести.
08.10 „Селеста, всегда Селеста". Телесериал (Аргентина).
08.45 Семейные новости.
08.50 Экспертиза РТР.
09.00 Сериал „Остров фантазий"
09.50 Дежурная часть.
10.00 Вести.
10.20 „Санта-Барбара". Телесериал (США).
16.00 Вести.
16.20 Футбол. Чемпионат России. „Зенит" (Санкт-Петербург) - „Ротор" (Волгоград). Прямая трансляция из Санкт-Петербурга.
18.00 „Комиссар Рекс". Телесериал (Австрия - Германия).
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Сериал „Трое против всех".
20.50 Сериал „Люди и тени".
22.00 Вести - Подробности.
22.20 Местное время. Вести - Москва.
22.30 Союз бывших. Докум. фильм „Армения".
23.15 - 00.45 Комедия „На кого Бог пошлет".

КУЛЬТУРА

15.00 Новости культуры.
15.10 Кино - детям. „Грозовые камни". Телесериал
15.35 „Наследство волшебника Бахрама", „Премудрый пескарь". Мультфильмы.
16.05 „Машины времени". Радио.
16.35 „Зримое спасение". „Младенец".
17.30 Новости культуры.
17.50 „Кто мы?" „Казнить нельзя помиловать". Передача 1-я.
18.15 „Страсти по-итальянски". Телесериал
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 Премьера авторской программы А.Васильева „Дуновение века". Фильм 1-й.
20.00 „Острова". Сергей Мартинсон.
20.50 „Не может быть!" Худ.фильм
22.30 „Апокриф". Авторская программа В.Ерофеева.
23.00 Новости культуры.
23.20 - 23.25 Программа передач.

НТВ

07.00 Сегодня.
07.10 Утро на НТВ.
07.30 Сегодня.
07.35 Утро на НТВ.
07.50 Сериал „Гражданин начальник". 2-я серия.
09.00 Сегодня.
09.25 Сериал „Дальнобойщики".8-я серия.
10.30 Экологическая программа „Среда".
11.00 Сегодня.
11.20 Фильм „В огне брода нет".
13.00 Сегодня.
13.20 Ток-шоу „Принцип „Домино".
14.40 Криминал.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал „Досье детектива Дубровского". 15-я серия.
16.40 Алчность.
17.35 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.30 Герой дня.
18.50 Сериал „Гражданин начальник". 3-я серия.
19.55 Сериал „Дальнобойщики".
21.00 Сегодня.
21.35 Футбол. Лига чемпионов. „Манчестер Юнайтед" (Манчестер, Англия) - „Бавария" (Мюнхен, Германия). Прямая трансляция.
23.45 Гордон.
01.10 - 01.55 Дневник Лиги чемпионов.

Czwartek

14 marca

БТ

06.00 Новости.
06.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.10 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.10 „Сыщики". Сериал
10.10 Телевитамин.
10.35 „Приключения Шерли Холмс". Сериал для детей
11.00 „Семейные узы". Сериал
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
12.50 „Голубой велосипед". Сериал (Международный Французский Канал). 3-я и 4-я серии.
14.30 Існасць. Духовная программа.
15.00 Новости.
15.20 „Басни Эзопа". Мультсериал (Международный Французский Канал). 1-я серия.
15.40 „Приключения Шерли Холмс". Сериал для детей
16.10 „Пять чудес".
16.20 „5 х 5". Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 „Сыщики". Сериал
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.30 Историко-приключенческий фильм „Глаз хищника" (Англия-Швеция).
20.00 „Судьба человека". Семья Смеловских.
20.25 „Наше наследие". Усадьба Швыковских в Пружанах.
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 „Семейные узы". Сериал
22.45 Спорт-курьер.
22.55 Сериал „VIP" (США).
23.40 Новости.
23.55 Королевская охота.

ОРТ

08.00 Новости.
08.15 „Земля любви". Сериал.
09.10 Крылья.
09.45 „Народ против". Телеигра.
10.35 Смак.
10.50 Библиомания.
11.00 Новости (с субтитрами).
15.00 „Убойная сила-2. Практическая магия".
16.00 Большая стирка.
17.00 Вечерние новости.
17.25 Юмористическая программа „Сами с усами".
17.55 „Земля любви". Сериал.
19.00 „Слабое звено". Игровое шоу.
20.00 Время.
20.35 „Убойная сила-2. Вне игры".
21.40 Человек и закон.
22.30 Ночное „Время".
23.00 Формула власти. Князь Лихтенштейна.
23.30 „Ночная смена".

РТР

08.00 Вести.
08.10 „Селеста, всегда Селеста". Телесериал (Аргентина).
08.45 Семейные новости.
08.50 Экспертиза РТР.
09.00 Малкольм Макдауэлл в телесериале „Остров фантазий" (США).
09.50 Дежурная часть.
10.00 Вести.
10.20 „Санта-Барбара". Телесериал (США).
16.00 Вести.
16.20 Комедия „Говорящая обезьяна".
17.50 „Комиссар Рекс". Телесериал (Австрия - Германия).
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Сериал „Трое против всех".
20.50 Вечерний сеанс. К Дню Налоговой полиции. Анатолий Лобоцкий, Лариса Удовиченко, Борис Щербаков и Ольга Кабо в телесериале Всеволода Шиловского „Люди и тени".
22.00 Вести - Подробности.
22.20 Местное время. Вести - Москва.
22.30 - 00.52 Фильм „Правила виноделов"

КУЛЬТУРА

09.15 „Парижский журнал". „Титовы. Обретение памяти".
09.40 „Зримое спасение". „Крест".
10.30 „Ох, уж эти детки!" Мультсериал.
10.45 „Острова". С. Мартинсон.
11.30 Новости культуры.
11.45 Вместе с Фафалей.
12.00 „38 попугаев", „А вдруг получится". Мультфильмы.
12.15 Чем живет Россия.
12.30 М.Кольцов. „Фельетоны". Исполняет А.Филиппенко.
13.00 „Школа злословия". Худ.фильм
14.25 Ш.Гуно „Вальпургиева ночь".
14.45 Архитектурная галерея.
15.00 Новости культуры.
15.10 Кино - детям. „Грозовые камни". Телесериал
15.35 „Али-Баба и сорок разбойников". Мультфильм.
16.05 Экспедиция „Чиж".
16.35 „Зримое спасение". „Крест".
17.30 Новости культуры.
17.50 Вечерняя сказка.
18.00 „Раз-горох, два-горох". Мультфильм.
18.10 П.Чайковский. „Иоланта". Концертное исполнение оперы. Трансляция из Большого зала Московской консерватории.
19.45 Премьера авторской программы А.Васильева „Дуновение века". Фильм 2-й.
20.30 „Эпизоды". Борис Плотников.
21.10 „Прикосновение". Короткометражный худ. фильм
21.35 „Культурная революция". „Героя нашего времени не существует". Программа М.Швыдкого.
22.30 „Джазофрения". Ведущий И.Бутман.
23.00 Новости культуры.
23.20 - 23.25 Программа передач.

НТВ

07.00 Сегодня.
07.10 Утро на НТВ.
07.30 Сегодня.
07.35 Утро на НТВ.
07.50 Сериал „Гражданин начальник". 3-я серия.
09.00 Сегодня.
09.25 Сериал „Дальнобойщики". 9-я серия.
10.25 Квартирный вопрос.
11.00 Сегодня.
11.20 Премьера НТВ. Фильм-катастрофа „Скорость полета" (США).
13.00 Сегодня.
13.20 Ток-шоу „Принцип „Домино".
14.40 Криминал.
15.00 Сегодня.
15.30 Сериал „Досье детектива Дубровского". 16-я серия.
16.45 Внимание. Розыск!
17.35 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.30 Герой дня.
18.50 Сериал „Гражданин начальник". 4-я серия.
19.55 Сериал „Дальнобойщики". 10-я серия.
21.00 Сегодня.
21.55 Совершенно секретно. Информация к размышлению.
23.00 Сегодня.
23.25 - 00.50 Гордон.

Piątek

15 marca

БТ

06.00 Новости.
06.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.10 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.10 „Сыщики". Сериал
10.05 Сад мечты. Передача для дачников.
10.30 „Приключения Шерли Холмс". Сериал для детей
11.00 „Семейные узы". Сериал
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.10 „Голубой велосипед". Сериал(Международный Французский Канал).
15.00 Новости.
15.20 „Басни Эзопа". Мультсериал (Международный Французский Канал). 2-я серия.
15.40 „Приключения Шерли Холмс". Сериал для детей
16.10 „Пять чудес".
16.20 5 х 5. Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 „Сыщики". Сериал
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.35 К Дню Конституции Республики Беларусь.
18.50 Киноповесть „Венок сонетов"
20.15 „Отечество славлю". Док.фильм про стипендиатов Специального фонда Президента РБ
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 „Семейные узы". Сериал
22.40 Спорт-курьер.
22.50 Детективный сериал „Комиссар Шимански"
00.20 Новости.
00.40 Белорусская двадцатка.

ОРТ

08.00 Новости.
08.15 „Земля любви". Сериал.
09.10 Юмористическая программа „Сами с усами".
09.45 „Слабое звено". Игровое шоу.
10.35 Смак.
10.50 Библиомания.
11.00 Новости (с субтитрами).
15.00 „Убойная сила-2. Вне игры".
16.00 Большая стирка.
17.00 Вечерние новости.
17.25 Документальный детектив.
18.00 „Земля любви". Сериал.
19.00 Поле чудес.
20.00 Время.
20.35 Что? Где? Когда?
21.45 „Владимир Ворошилов. „Игра - репетиция жизни".
22.45 „Другое время". Программа Михаила Леонтьева.
23.30 Триллер „Красный круг".

РТР

08.00 Вести.
08.10 „Селеста, всегда Селеста". Телесериал
08.45 Семейные новости.
08.50 Экспертиза РТР.
09.00 Новая „Старая квартира".
09.50 Дежурная часть.
10.00 Вести.
10.20 „Санта-Барбара". Телесериал (США).
16.00 Вести.
16.20 Пресс-клуб.
17.30 Вся Россия.
17.50 „Комиссар Рекс". Телесериал
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.00 Вести.
19.35 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Боевик „Криминальный отдел".
21.30 Фильм „Акулы"
23.30 „И дольше века..." Докум.-публицистическая программа
00.10 „Панорама кино" с Валерием Тодоровским.
01.00 - 01.56 Горячая десятка.

КУЛЬТУРА

09.15 „Партитуры не горят".
09.40 „Зримое спасение". „Обетование".
10.30 „Ох, уж эти детки!" Мультсериал.
10.45 „Цитаты из жизни". Генерал-полковник Андрей Белов.
11.30 Новости культуры.
11.45 Вместе с Фафалей.
12.00 „Бабушка удава", „Как будто". Мультфильмы.
12.15 Чем живет Россия.
12.30 Российский Государ. музей Арктики и Антарктики.
13.00 „Школа злословия". Худ.фильм
14.10 Л.Бетховен. Концерт для фортепиано с оркестром. Солист Б.Дуглас. Дирижер А.Ведерников.
14.45 Власть факта.
15.00 Новости культуры.
15.10 Кино - детям. „Грозовые камни". Телесериал
15.35 „Межа", „Иванко". Мультфильмы.
16.05 Сенсация. Сенсация? Сенсация...
16.35 „Зримое спасение". „Обетование".
17.30 Новости культуры.
17.50 „С потолка". Программа О.Басилашвили.
18.15 „Страсти по-итальянски". Телесериал
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 Премьера авторской программы А.Васильева „Дуновение века". Фильм 3-й.
20.00 Билет в Большой...
20.40 „Марио и волшебник". Худ.фильм
22.45 1001 рассказ о кино.
23.00 Новости культуры.
23.20 - 23.25 Программа передач.

НТВ

07.00 Сегодня.
07.10 Утро на НТВ.
07.30 Сегодня.
07.35 Утро на НТВ.
07.50 Сериал „Гражданин начальник". 4-я серия.
09.00 Сегодня.
09.25 Сериал „Дальнобойщики".
10.20 Путешествия натуралиста.
11.00 Сегодня.
11.20 .Фильм „Мачеха".
13.00 Сегодня.
13.25 „Продолжение следует..." с Юлией Меньшовой.
14.15 Пепси-чарт.
15.00 Сегодня.
15.25 Профессия - репортер. И.Воеводин. „Русские сколты".
15.45 Фильм „Личной безопасности не гарантирую".
17.35 Криминал.
18.00 Сегодня.
18.35 Свобода слова.
20.10 Криминальная Россия. „Дьявольская сумка".
21.00 Сегодня.
21.50 Фильм „Американская история Икс"
00.15 - 01.00 Кома.

Sobota

16 marca

БТ

07.00 Новости.
07.10 Сериал „Ключ к полям" (Международный Французский Канал)". 1-я серия.
08.00 Познавательный сериал „Пятое измерение" (Международный Французский Канал).
08.30 Існасць.
09.00 Новости.
09.10 Экран индийского кино. „Весельчак".
11.45Мультфильм.
12.15 Сад мечты.
12.40 Королевская охота.
13.05 Здоровье. Тележурнал.
13.30 Сериал „Идеальная пара"
14.30 „Дерево за окном". Док.фил.
15.00 Новости.
15.20 Детективный сериал „Комиссар Шимански"
16.50 Белорусская двадцатка.
17.20 „Пять чудес".
17.50 Мультфильм „Остров ошибок"
18.15 Видеофильм „Деловые люди".
18.35 Из достоверных источников.
19.00 Новости.
19.20 КВН. Фестиваль Евролиги.
21.00 Панорама недели.
21.50 Спорт-курьер.
22.00 Комедия „Плезантвилль"
23.55 Сериал „Королева мечей"
00.40 Док.сериал „Вспомни о будущем" (Международный Французский Канал).

ОРТ

07.00 Новости.
07.10 КОАПП.
07.35 Следствие ведет Колобков.
07.55 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.
08.10 Играй, гармонь любимая!
08.50 Библиомания.
09.00 Новости (с субтитрами).
09.10 Смехопанорама
09.45 Смак.
10.05 Документальный детектив.
10.30 В мире животных.
11.10 Здоровье.
11.50 Детектив „Тайны отца Даулинга".
12.45 „Серебряный шар". Юрий Богатырев.
13.30 „Микки Маус и его друзья".
14.00 Новости (с субтитрами).
14.15 Фильм „Приезжая".
16.10 Творческом вечере Вячеслава Добрынина.
17.00 Вечерние новости.
17.20 Творческий вечер Вячеслава Добрынина.
18.00 юмор. программа „Шутка за шуткой".
19.00 „Кто хочет стать миллионером?" Телеигра.
20.00 Время.
20.30 Джеймс Белуши в комедии „К-9. Собачья работа".
22.25 Боевик „Наемный убийца".
00.30 Конькобежный спорт. Чемпионат мира. Классическое многоборье. Передача из Голландии.

РТР

07.00 Папа, мама, я - спортивная семья.
07.45 „Телепузики".
08.10 Золотой ключ.
08.30 Здоровье и жизнь.
09.00 Почта РТР.
09.30 Доброе утро, страна.
10.05 „Сто к одному". Телеигра.
10.50 Сериал „Медики".
11.50 Праздничный концерт
13.00 Вести.
13.20 Фильм „Добровольцы"
15.00 Футбол. Чемпионат России. „Крылья Советов" (Самара) - „Спартак" (Москва).
17.00 Моя семья.
17.55 Аншлаг.
19.00 Вести.
19.25 Зеркало.
20.00 Фильм „По прозвищу „зверь".
21.50 Комедия „Красотки"
23.45 - 00.55 Чемпионат мира по автогонкам в классе „Формула-1".

КУЛЬТУРА

09.00 Программа передач.
09.10 Дикие животные. „Жизнь в океане".
09.35 „Мистер Пронька". Мультфильм.
10.00 Бабушкины рецепты.
10.15 Мой цирк.
10.40 ГЭГ.
11.00 Графоман.
11.25 „Золотой пьедестал". Виталий Давыдов.
11.50 „Сорока-воровка". Худ.фильм
13.10 „Василиса Микулишна". Мультфильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 „Время музыки". Тележурнал.
14.10 „Охота на ангела, или Четыре любви поэта и прорицателя". Док. фильм.
15.10 Р.Гринберг. „Попроси меня снова". Фильм-спектакль
16.30 „Романтика романса".
17.00 Сериал „Неистовая Земля".
18.00 „Сферы"
18.40 „Исторические концерты".
19.25 Юбилей Дома актера.
20.05 „Покаяние". Худ.фильм
21.50 Новости культуры.
22.10 Личные воспоминания о большой жизни.
22.15 „Покаяние". Худ.фильм
23.20 - 23.25 Программа передач.

НТВ

07.00 Сегодня.
07.15 Программа для детей „Улица Сезам".
07.40 Сериал „Зеркало, зеркало".
08.25 Без рецепта.
09.00 Сегодня.
09.15 Криминал. „Чистосердечное признание".
09.45 „Женский взгляд" Оксаны Пушкиной.
10.20 Квартирный вопрос.
11.00 Сегодня.
11.20 Комедия „Жандарм и жандарметки"
13.25 Путешествия натуралиста.
14.05 Своя игра.
15.00 Сегодня.
15.25 Профессия - репортер. „Проверено Минздравом?"
16.00 „Продолжение следует..." с Юлией Меньшовой.
16.55 Шоу Елены Степаненко.
18.00 Сегодня.
18.40 Профессия - репортер.
19.20 Сериал. Боевик „Агент национальной безопасности-III".
20.25 Фильм „Последний бойскаут"
22.40 Все сразу!
23.20 Сериал „Звездные врата"
00.15 - 02.20 Фильм „Грех: история страсти".
18.00 Сегодня.
18.40 Профессия - репортер.
19.20 Сериал „Агент национальной безопасности-III". 5-я сер. „Ловушка".
20.30 Комедия „День отцов"
22.45 Все сразу!
23.20 Сериал „Звездные врата"
00.15 - 02.00 Комедия „Жить, как короли"

Niedziela

17 marca

БТ

07.00 Новости.
07.10 Сериал „Ключ к полям" (Международный Французский Канал). 2-я серия.
08.05 „Агромир". Информационно-аналитическая программа.
08.30 Арсенал. Программа об армии.
09.00 Новости.
09.10 Слово Митрополита Филарета на Прощеное воскресенье.
09.20 Мультиклуб.
09.50 Фильм - сказка. „Златовласка" (Чехия).
11.25 „Всё нормально, мама!" Развлекательная программа.
12.05 Телевитамин.
12.30 Сериал „Королева мечей"
13.20 „Судьба человека". Семья Смеловских.
13.50 „Молодая Беларусь". Семейно-спортивные соревнования.
14.30 „Наше наследие". Усадьба Швыковских в Пружанах.
14.45 „И другие официальные лица".
15.00 Новости.
15.20 Мир и мы.
15.45Драма „Неоконченная пьеса для механического пианино"
17.30 Криминальное досье.
18.00 „Встреча в Троицком" с Александром Домарацким.
18.30 „Время местное". Репортажи из провинции.
19.00 Планета „АРТ".
19.25 Телебарометр. Прогноз погоды.
19.45 Энциклопедия белорусского спорта. Греко-римская борьба.
20.00 Панорама аналитическая.
20.40 Спорт-курьер.
20.50 Наше любимое кино. Комедия режиссера Р.Быкова „Семь нянек" („Мосфильм").
22.05 Телевизионный Дом кино.
22.30 Детективный сериал „Жюли Леско"
00.05 Док.сериал „Вспомни о будущем" (Международный Французский Канал). Заключительная серия.

ОРТ

07.00 Новости.
07.10 Служу России!
07.40 Дисней-клуб. „Детеныши джунглей".
08.05 Утренняя звезда.
08.50 Библиомания.
09.00 Новости (с субтитрами).
09.10 „Непутевые заметки" с Дм.Крыловым.
09.30 Пока все дома.
10.05 Спасатели. Экстреный вызов.
10.40 Клуб путешественников.
11.20 Детектив „Тайны отца Даулинга".
12.15 Юмористическая программа „Сами с усами".
12.45 Умницы и умники.
13.10 Сокровища Кремля.
13.30 Дисней-клуб. „Микки Маус и его друзья".
14.00 Новости (с субтитрами).
14.10 Луи де Фюнес в комедии „Маленький купальщик".
15.55 Живая природа. „Прогулки с чудовищами", „Абсолютные убийцы".
17.00 Вечерние новости.
17.25 Премьера. Алексей Гуськов в фильме „Мусорщик".
19.15 КВН-2002. Первая игра сезона.
21.30 Времена.
22.45 Линия кино. Сергей Маковецкий и Ирина Метлицкая в фильме Владимира Хотиненко „Макаров".
00.35 Конькобежный спорт. Чемпионат мира. Классическое многоборье. Передача из Голландии.

РТР

07.15 Русское лото.
08.05 Всероссийская лотерея „ТВ Бинго шоу".
08.50 Чемпионат мира по автогонкам в классе „Формула-1". Гран-при Малайзии. Прямая трансляция с автодрома Сепанг.
11.00 Доброе утро, страна.
11.30 Сам себе режиссер.
12.20 „Городок". Дайджест". Развлекательная программа.
13.00 Вести.
13.20 Парламентский час.
14.05 Диалоги о животных.
15.05 Вокруг света.
15.55 Детективный сериал „Воздушная полиция" .
16.55 ТВ Бинго новости.
17.00 Комедия „Невероятные приключения Леонардо и Лучано"
19.00 Вести недели.
20.10 Аншлаг.
21.10 Фильм „Часовой механизм"
23.05 Спорт за неделю.
00.05 - 01.09 Сериал „Твин Пикс"

КУЛЬТУРА

09.00 Программа передач.
09.10 Дикие животные. „Лапы и когти".
09.35 Детский сеанс. „Питер Пэн". Мультфильм.
10.45 Недлинные истории.
11.00 Тем временем.
11.25 Ток-шоу „Наобум". Виктор Сухоруков.
11.55 Век кино. „Иллюзионист". Худ.фильм (Нидерланды, 1983). Режиссер Й.Стеллинг.
13.30 Новости культуры.
13.45 Магия кино.
14.10 За семью печатями.
14.45 „Пес в сапогах". Мультфильм.
15.05 „Один час с Козинцевым". Документальный фильм. Режиссер А.Стефанович.
16.05 Фарух Рузиматов и Юлия Махалина в ансамбле с „Имперским русским балетом".
17.00 „Неистовая Земля". Телесериал
18.00 „Камера-обскура". Авторская программа К.Шахназарова.
18.40 Экология литературы. Михаил Алексеев.
19.35 „Земляника под снегом". Мультфильм.
19.45 Программа передач.
19.50 „Собрание исполнений". М.Брух. Концерт ї1 для скрипки с оркестром. Солист В.Третьяков. Дирижер В.Зива.
20.15 Блеф-клуб.
21.00 Новости культуры.
21.20 Личные воспоминания о большой жизни.
21.25 Джем-5.
22.05 - 23.27 „Французское платье

НТВ

07.00 Сегодня.
07.15 Программа для детей „Улица Сезам".
07.40 Пепси-чарт.
08.30 Ох, уж эти дети!
09.00 Сегодня.
09.15 Сериал „Агент национальной безопасности-III". 7-я серия. „Игра".
10.25 Криминальная Россия. „Дьявольская сумка".
11.00 Сегодня.
11.20 Фильм „Одинокая женщина желает познакомиться".
13.10 Вкусные истории.
13.25 Служба спасения.
14.00 Своя игра.
15.00 Сегодня.
15.25 Дог-шоу „Я и моя собака".
16.15 „Женский взгляд" Оксаны Пушкиной.
16.50 Очная ставка.
17.20 Комедия „Моя морячка".
18.50 Сериал Боевик „Агент национальной безопасности-III". 8-я серия. „Падишах".
20.00 Намедни.
21.15 Куклы.
21.35 Наше кино. Ф.Абдраимов и К.Орбакайте в фильме „Фара".
23.20 Сериал „Звездные врата"
00.15 - 00.55 Журнал Лиги чемпионов.

TVP-1

Poniedziałek

07:00 Kawa czy herbata
08:30 Telezakupy
09:00 Wiadomości
09:12 Pogoda
09:15 Krakowskie Przedmieście
09:25 Mapeciątka; serial anim.
09:50 Lassie; serial
10:10 Budzik
10:40 Kino Malucha
11:00 Duch Filharmonii
11:55 Telezakupy
12:10 Celtowie
12:40 Nauka języka niemieckiego
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty
13:25 Wójt roku 2001
13:45 Plebania; serial
14:15 Domownik
14:35 Telezakupy
14:50 Dziecko,troski i radości
15:05 Pani Jola zmienia swoje życie
15:30 Dzieci różnych bogów
16:00 Wiadomości
16:10 Zawsze po 21-szej
16:45 Układ scalony
17:00 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:35 Klan; telenowela
19:05 Sprawy rodzinne; serial
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:56 Sport
21:01 Pogoda
21:10 Miej oczy szeroko otwarte
22:05 Teatr TV-Rodzinne sekrety
23:45 Monitor Wiadomości
00:05 Sportowy flesz
00:10 Rozmowy na nowy wiek
00:40 Luna; film fab.

Wtorek

07:00 Kawa czy herbata
08:30 Telezakupy
08:45 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:11 Pogoda
09:15 Krakowskie Przedmieście
09:25 Mapeciątka; serial anim.
09:50 Opowieści Mamy gęsi; serial
10:15 Jedyneczka
10:45 Bajeczki Jedyneczki
11:00 Duch Filharmonii
11:50 Telezakupy
12:10 Za szklanymi drzwiami
12:40 Nauka języka niemieckiego
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 W drodze do Unii
13:45 Klan; telenowela
14:10 Szansa na życie
14:25 Narodziny; serial dok.
14:30 Telezakupy
14:45 U siebie
15:30 Rok obrzędowy
16:00 Wiadomości
16:10 Archiwum Polskich Wydarzeń Kulturalnych
16:35 Rewizja nadzwyczajna
17:00 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:35 Klan; telenowela
19:05 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie
20:00 Miś z błękitnego domu; serial anim.
20:30 Wiadomości
20:56 Sport
21:01 Pogoda
21:10 Sprawiedliwość na 18 kołach; serial
21:55 Czas na dokument
22:30 Forum
23:15 Wrzuć Jedynkę
23:30 Monitor Wiadomości
23:50 Sportowy flesz
00:00 Plus minus
00:25 Piąta Aleja 919; film fab.

Środa

07:00 Kawa czy herbata
08:30 Telezakupy
09:00 Wiadomości
09:11 Pogoda
09:15 Krakowskie Przedmieście
09:25 Mapeciątka; serial anim.
09:45 Tajemnicze przygody; serial
10:10 Jedyneczka
10:40 Bajeczki Jedyneczki
11:00 Duch Filharmonii
11:55 Telezakupy
12:10 Zwierzęta świata
12:40 Nauka języka niemieckiego
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Kontrasty - świat, ludzie, pieniądze
13:25 Wójt roku 2001
13:45 Klan; telenowela
14:15 Komputerowy lekarz domowy
14:25 Kiosk przy Wspólnej
14:35 Telezakupy
14:50 Forum
15:35 Podróże małe i duże
16:00 Wiadomości
16:10 Wyprzedzić chorobę
16:35 Rejs do Unii
17:05 Klan; telenowela
17:35 Teleexpress
17:55 Studio sport
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:56 Sport
21:01 Pogoda
21:10 Potęga miłości; film fab.
22:45 Kronika kryminalna
23:10 Tylko u nas
23:35 Monitor Wiadomości
23:55 Sportowy flesz
00:00 Czas na...kontrowersyjny dokument
01:00 Oblubienica; film fab.

Czwartek

07:00 Kawa czy herbata
08:30 Telezakupy
09:00 Wiadomości
09:11 Pogoda
09:15 Krakowskie Przedmieście
09:25 Mapeciątka; serial anim.
09:50 Mysia
10:10 Budzik
10:35 Kino Malucha
10:45 Niezwykłe przygody pod wierzbami
10:55 Duch Filharmonii
11:50 Barnaby Jones; serial
12:40 Telezakupy
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Horyzonty
13:45 Klan; telenowela
14:15 ZUS radzi
14:25 Telezakupy
14:40 Sprawnym być
14:50 Podróżnik
15:15 Od Platona i Newtona...
15:40 Ja i moje życie
16:00 Wiadomości
16:10 Babiniec
16:35 Euroexpress
17:00 Rower Błażeja
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:35 Plebania; serial
19:05 Decyzja należy do ciebie
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:56 Sport
21:01 Pogoda
21:10 Viper; serial
22:00 Sprawa dla reportera
22:35 Tygodnik polityczny Jedynki
23:20 5 minut o Unii Europejskiej
23:30 Monitor Wiadomości
23:50 Sportowy flesz
00:00 Pegaz
00:25 Straż przyboczna; film fab.

Piątek

07:00 Kawa czy herbata
08:30 Telezakupy
09:00 Wiadomości
09:11 Pogoda
09:15 Krakowskie Przedmieście
09:25 Mapeciątka; serial anim.
09:50 film dla dzieci
10:10 Jedyneczka
10:35 Bajeczki Jedyneczki
10:50 Duch Filharmonii
11:40 Telezakupy
12:00 film dok.
13:00 Wiadomości
13:10 Agrobiznes
13:20 Wielkie sprzątanie
13:45 Plebania; serial
14:35 Telezakupy
14:50 Tygodnik polityczny Jedynki
15:35 Robinsonowie
16:00 Wiadomości
16:10 reportaż
16:35 Szerokie tory
17:05 Plebania; serial TVP
17:35 Teleexpress
17:55 Studio sport
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:56 Sport
21:01 Pogoda
21:10 Wędrówki z lwami; film fab.
23:00 publicystyka
23:30 Monitor Wiadomości
23:50 Sportowy flesz
00:00 Dealer; film fab.
01:50 Cichy dom na wsi; film fab.
03:30 Noc z Muppetami
03:55 Jim Henson Show; serial
04:15 Muppety zapraszają do kina
06:05 Muppet show

Sobota

07:30 Rok w ogrodzie
08:00 Agrolinia
09:00 Wiadomości
09:11 Pogoda
09:15 Przygody szwajcarskiej rodziny Robinsonów; serial
09:40 Ziarno
10:05 5-10-15
10:35 Walt Disney przedstawia
11:45 Lista przebojów
12:15 Niegrzeczne aniołki; serial
12:35 Historia filozofii po góralsku
13:00 Zabawy językiem polskim
13:25 Sekrety zdrowia
13:50 Kobiety Białego Domu
14:00 Wiadomości
14:10 Magnes
14:45 Słoneczny patrol; serial
15:35 Graj z Kuroniem
16:05 Zwierzęta świata
16:35 Poszukiwacze zagubionych cywilizacji
17:00 Co Pani na to?
17:30 Moda na sukces; serial
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:30 Plebania; serial
19:00 Kochamy polskie seriale
19:30 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
20:56 Pogoda
21:05 Kopalnie króla Salomona; film przygodowy
22:45 XXIII Przegląd Piosenki Aktorskiej
23:35 Kwestia honoru; film fab.
01:10 Gliniarz z dżungli; serial
02:35 Noc z Muppetami
03:00 Jim Henson Show; serial
03:25 Henson -twórca Muppetów; film dok.
04:15 Muppet show

Niedziela

07:35 Proszę o odpowiedź
07:50 Przystanek Unia
08:40 Mapeciątka; serial anim.
09:05 Mały diabeł; film fab.
10:00 Teleranek
10:25 Wybierz teledysk
11:00 Tydzień
11:35 Nowe przygody Flippera; serial
12:25 Od przedszkola do Opola
13:00 Anioł Pański
13:10 Czasy
13:25 Otwarte drzwi
14:00 Wiadomości
14:10 Poszukiwacze skarbów
14:40 Studio sport
16:40 Bezpieczna Jedynka
17:05 Gwiazdy w Jedynce
17:25 Za kulisami
18:00 Teleexpress
18:20 Dziennik telewizyjny
18:35 Lokatorzy; serial
19:05 Śmiechu warte
19:30 Jaka to melodia?
20:00 Wieczorynka
20:30 Wiadomości
20:51 Sport
20:56 Pogoda
21:05 Skradzione serca; komedia
22:45 Prawdziwe psy; telenowela
23:15 Trzy kolory: Biały; film fab.
00:45 Sportowa Jedynka
01:05 Mickiewicz; film dok.

Poniedziałek

11 marca

TVP 2

07:55 Legendy
08:50 Studio urody
09:00 PROGRAM LOKALNY
09:30 Na dobre i na złe; serial
10:30 Kabaretowy słownik kapitalizmu
11:30 Afryka moich marzeń; serial
13:00 Ojczyzna-polszczyzna
13:15 Twardy jak luter kole Cieszyna
13:30 Pięć kobiet szuka pracy
14:00 Panorama
14:10 J.A.G Wojskowe Biuro Śledcze; serial
14:55 Opowieści według Enid Blyton; serial
15:25 Krzyżówka 13-latków
15:50 Dzieci Kennedy'ch; film
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:25 Złotopolscy; telenowela
17:55 Na dobre i na złe
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Va banque
20:30 Znaki czasu
21:00 Śpiewające Fortepiany
22:00 Panorama
22:35 Oddam życie za pracę
23:05 997-magazyn kryminalny
23:40 VIP; film fab.
01:35 Koncert
02:25 Drzewo miłości; film

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
08:30 Od A do Z
08:45 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Krakowskie Przedmieś.
09:25 Klan; telenowela
09:50 Czas na antyki
10:10 Język filmu
10:25 Katalog zabytków
10:40 Szkoła Psalmistów
10:55 Małe ojczyzny
11:25 Od przedszkola do Opola
12:05 Psi świat; serial anim
12:25 Uwaga niebezpieczeństwo; film anim
12:30 Klan; telenowela
13:00 Wiadomości
13:15 Biografie
14:15 Rodzina Połanieckich; serial
15:30 Ze sztuką na ty
16:00 Wiadomości
16:10 Czas na antyki
16:30 Język filmu
16:45 Katalog zabytków
17:00 Panorama
17:30 Rewizja nadzwyczajna
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:30 Do góry nogami
19:00 Psi świat; serial anim
19:30 Panorama
19:50 Klan; telenowela
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Sportowy tydzień
22:00 Rodzina Połanieckich; serial
23:15 Ze sztuką na ty
00:05 Europaliá 2001
01:10 Czarne chmury; serial
02:00 Ojczyzna-polszczyzna

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Pokemon - serial anim.
08:25 Casper - serial anim.
08:50 Wysoka fala – serial
09:40 Jezioro marzeń - serial
10:30 Cud miłości – serial
11:25 Najzabawniejsze zwierzęta
12:00 Amor latino - telenowela
12:50 Z głową w chmurach – serial
13:50 Życiowa szansa
14:45 Apetyt na miłość
15:15 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
15:45 Twój lekarz
16:15 Pokemon - serial anim.
16:45 Informacje
17:15 Różowa Pantera; serial
17:30 Wysoka fala – serial
18:20 Kulisy Baru
18:50 Cud miłości – serial
19:43 Era biznesu
19:45 Informacje
20:15 Amor latino – telenowela
21:00 Program rozrywkowy
21:30 Samo życie – serial
22:00 Zakonnica w przebraniu – komedia
22:30 Losowanie Lotto
00:25 Informacje
00:40 Graffiti
01:00 Puls biznesu
01:15 Bar
01:45 Bumerang
02:15 Na każdy temat
03:15 Muzyka na BIS

Białystok

08:00 Bajki małego czarodzieja - serial anim
08:35 Kaczorek Huey - serial
09:00 Pod Twoją Obronę - magazyn katolicki
09:30 Kartka z kalendarza
09:45 Gość dnia
10:00 Film dok.
10:25 Książki z górnej półki
10 35 Ryzykanci - serial
11:20 Regiony kultury
11:30 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Telekurier
12:45 To jest temat
13:00 Od niedzieli do niedzieli
13:35 Film dok
14:45 Agrobiznes
15:00 Świat
15:30 Kurier
15:45 To jest temat
16:00 Egipt - serial dok.
16:30 Kurier
16:40 Obiektyw
16:45 Kartka z kalendarza
16:50 Gość dnia
17:00 Panorama
17:30 Kurier
17:45 Od Niedzieli do Niedzieli
18:15 To jest temat
18:30 Kurier
18:50 Przegląd gospodarczy
19:00 Obiektyw
19:20 Gość dnia
19:20 Regiony kultury
19 30 Telemagazyn
20:00 Film fab.
20:30 Portrety
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Telemagazyn
23:00 Rewia, kobiety i śpiew – film fab.
01 30 Kurier

Wtorek

12 marca

TVP 2

08:05 Felicity; serial
08:50 Studio urody
09:00 Program lokalny
09:30 Co ludzie powiedzą; serial
10:05 Fatalny rewolwer; serial
11:00 Święta wojna; serial
11:30 Podróże kulinarne
12:00 Wielka odmiana; serial
13:00 Znaki czasu
13:30 Krajobraz Polski
14:00 Panorama
14:10 J.A.G Wojskowe Biuro Śledcze; serial
14:55 Opowieści według Enid Blyton; serial
15:25 30 ton!
15:55 Felicity; serial
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:30 Złotopolscy; telenowela
18:00 Fatalny rewolwer; serial
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Jeden z dziesięciu
20:25 Znaki
21:00 M jak miłość; serial
22:00 Panorama
22:35 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:30 Bez końca; dramat
01:25 Wieczór artystyczny
02:05 Wojna wietnamska; film

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
08:30 Gość Jedynki;
08:45 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Krakowskie Przedmieś.
09:25 Klan; telenowela
09:50 Między ścieżką i miedzą
10:30 Podróże kulinarne
10:55 Gwiazdozbiór polskiego sportu
11:30 Drzwi do lasu
11:55 Wiosenne przygody krasnala; film anim
12:00 Tajemnica Sagali; serial
12:30 Klan; telenowela
13:00 Wiadomości
13:15 Sportowy tydzień
14:15 Plebania; serial TVP
14:35 Film animowany dla dorosłych
15:40 Ojczyzna-polszczyzna
16:00 Wiadomości
16:15 Ojciec i syn
16:25 Sąsiad Karkonosza
17:00 Panorama
17:30 Raj
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:30 Drzwi do lasu
19:00 Tajemnica Sagali; erial
19:30 Panorama
19:50 Klan; telenowela
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Transplantacja; film dok
22:00 Plebania; serial
22:30 Ewa Bem-koncert
23:05 Oj da da na-Grzegorz z Ciechowa; film muzyczny
23:30 Forum
00:15 997-magazyn kryminalny
00:45 Monitor Wiadomości
01:10 Lista przebojów
01:40 Tylko Kaśka; serial

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Pokemon - serial anim.
08:25 Sabrina, nastoletnia czarownica - serial kom.
08:50 Wysoka fala – serial
09:40 Miłość, czy kochanie? - serial
10:30 Cud miłości – serial
11:25 Samo życie – serial
12:00 Amor latino - telenowela
12:50 Z głową w chmurach - serial
13:45 Rozbij bank
14:45 Trędowata – serial
15:45 Najzabawniejsze zwierzęta świata
16:15 Pokemon - serial anim.
16:45 Informacje
17:15 Różowa Pantera; serial
17:30 Słoneczny patrol; serial
18:20 Bar
18:50 Cud miłości – serial
19:43 Era biznesu
19:45 Informacje
20:15 Amor latino – telenowela
21:00 Bar
21:30 Samo życie – serial
22:00 Gorączka –film fab.
22:30 Losowanie Lotto
00:00 Informacje
00:15 Graffiti
00:35 Puls biznesu
00:50 Bar
01:20 Świat według Kiepskich – reportaż
01:45 Zerwane więzi

Białystok

07:30 Kurier
07:35 Echa dnia
08:00 Bajarz - serial anim
08:35 Kłopoty z Zosią - serial
09:00 U źródeł wiary
09:30 Kurier
09:45 Gość dnia
10:00 Film dok.
10:35 Ryzykanci – film dok.
11:20 Regiony kultury
11:45 Telekurier
12:15 Gość dnia
12:30 Kurier
12:45 To jest temat
13:00 Kwartet
13:30 Kurier
13:35 Sztuka tworzona w mroku – film fab.
14:30 Kurier
14:45 Agrobiznes
15:00 Teleplotki
15:30 Kurier
15:45 To jest temat
16:00 Film dok.
16:40 Obiektyw
16:45 Kartka z kalendarza
16:50 Gość dnia
17:00 Panorama
17:45 Kwartet
18:15 To jest temat
18:50 Panorama łomżyńska
19:00 Obiektyw
19:20 Gość dnia
19:20 Regiony kultury
19:30 Wokół nas
20:30 Film dokumentalny
21:00 Telekurier
21:45 Echa dnia
22:15 Obiektyw
22:30 Kurier Gospodarczy
22:45 Telemagazyn
23:00 Sekcja specjalna; serial
23:50 Wojna rosyjska - krew na śniegu
00:40 Kurier

Środa

13 marca

TVP 2

08:05 Felicity; serial
08:50 Studio urody
09:00 Program lokalny
09:30 W labiryncie; telenowela
10:00 Transmisja obrad Sejmu
14:00 Panorama
14:10 J.A.G Wojskowe Biuro Śledcze; serial
14:55 Opowieści według Enid Blyton; serial
15:25 Krzyżówka szczęścia
15:55 Felicity; serial
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:30 Święta wojna; serial
18:00 Fatalny rewolwer; serial
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Jeden z dziesięciu
20:30 Sztuka w niewoli
21:00 M jak miłość; serial
22:00 Panorama
22:35 Linia specjalna
23:35 Mroczne przywidzenia; film fab.
01:10 Wojna wietnamska; film
02:00 Football, football

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
08:30 Gość Jedynki
08:45 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Krakowskie Przedmieś.
09:25 Klan; telenowela
09:50 Rozmowy na nowy wiek
10:15 Przyrodnicy
10:40 Forum
11:30 Zgadnij odpowiedz
11:35 Dzieci dzieciom
11:45 Nie tylko dinozaury
12:00 W krainie czarnoksiężnika Oza; serial
12:20 Uwaga niebezpieczeństwo
12:30 Klan; telenowela
13:00 Wiadomości
13:15 Transplantacja
14:15 Pierwsza miłość; film
15:05 Horoskop
16:00 Wiadomości
16:15 Rozmowy na nowy wiek
16:40 Przyrodnicy
17:00 Panorama
17:30 Dekolt
18:00 Teleexpress
18:15 Rozmowa dnia
18:30 Zgadnij odpowiedz
18:35 Dzieci dzieciom
18:45 Nie tylko dinozaury
19:00 W krainie czarnoksiężnika Oza; serial
19:30 Panorama
19:50 Klan; telenowela
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Wieści polonijne
21:15 Gościniec
21:40 Polskie smaki
22:00 Pierwsza miłość; film
22:50 Horoskop
23:40 Gabriela Montero gra Rondo
23:55 Linia specjalna
00:45 Monitor Wiadomości
01:10 Tylko rock
01:40 Karino; serial
02:15 Kocur Wawrzyniec; serial

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Pokemon - serial anim.
08:25 Młody Herkules - serial
08:50 Słoneczny patrol; serial
09:40 Largo – serial
10:30 Cud miłości – serial
11:25 Samo życie – serial
12:00 Amor latino – telenowela
12:50 Z głową w chmurach – serial
13:50 Życiowa szansa
14:45 Zerwane więzi
15:45 Graczykowie – serial
16:15 Incredible Hulk - serial
16:45 Informacje
17:15 Różowa Pantera - serial
17:30 Wysoka fala – serial
18:20 Bar
18:50 Cud miłości – serial
19:40 Prognoza pogody
19:43 Era biznesu
19:45 Informacje
20:15 Amor latino - telenowela
21:00 Bar
21:30 Rodzina zastępcza; serial
22:00 13. posterunek – serial
22:30 Losowanie Lotto
22:35 Misja w czasie – serial
23:25 Telewizyjne Biuro Śledcze
00:00 Informacje
00:15 Graffiti
00:35 Puls biznesu
00:50 Bar
01:20 Kino nocne
02:55 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Kurier
07:35 Echa dnia
08:00 Babar - serial anim
08:30 Kurier
08 35 Opowieści taty Bobra - serial anim
09:00 Dzień dobry
09:30 Kurier
09:45 Gość dnia
10:00 Relacja z posiedzenia sejmu
16:30 Kurier
16:40 Obiektyw
16:45 Kartka z kalendarza
16:50 Gość dnia
17:00 Panorama
17:30 Kurier
17:45 Odkryj nowy świat
18:15 To jest temat
18:30 Kurier
18:50 Przegląd suwalsko - mazurski
19:00 Obiektyw
19:20 Regiony kultury
19:30 Telemagazyn
20:30 Kino ma sto lat
21:30 Telekurier
21:45 Echa dnia
22:15 Obiektyw
23:30 Kurier gospodarczy
22:45 Telemagazyn
23:00 Po miłości – film fab.
00:45 Kurier

Czwartek

14 marca

TVP 2

08:05 Felicity; serial
08:50 Studio urody
09:00 Program lokalny
09:30 W labiryncie; telenowela
10:00 Transmisja obrad Sejmu
14:00 Panorama
14:10 J.A.G Wojskowe Biuro Śledcze; serial
14:55 Przygody Chucka Finn'a; serial
15:25 Euro-Quiz
15:55 Felicity; serial
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:30 Zespół adwokacki; serial
18:20 Chłop i baba
18:50 Program lokalny
19:30 Panorama
19:55 Jeden z dziesięciu; teleturniej
20:25 Polaków portret własny
20:50 Całe zdanie nieboszczyka; serial
21:50 Studio sport
23:50 Panorama
00:20 Seks, frytki i rock'n'roll; serial
01:10 Madeleine; film fab.
02:30 Odtajnione powstanie

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
08:30 Rozmowa dnia
08:45 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Krakowskie Przedmieś.
09:25 Złotopolscy; telenowela
09:50 360 stopni dookoła ciała
10:05 Kwadrans z medycyną
10:20 Literatura Polska od A do Z
10:35 Linia specjalna
11:30 Spacery z dziadkiem
11:45 Tęczowa bajeczka
12:00 Tropiciele gwiazd; serial
12:20 Uwaga niebezpieczeństwo
12:30 Złotopolscy; telenowela
13:00 Wiadomości
13:15 Wieści polonijne
13:30 Gościniec
13:55 Polskie smaki
14:15 Teatr Telewizji; Niech żyją agenci
15:05 Muzyka łączy pokolenia
15:40 Festiwal Filmu Polskiego w Ameryce
16:00 Wiadomości
16:15 360 stopni dookoła ciała
16:30 Kwadrans z medycyną
16:45 Literatura Polska od A do Z
17:00 Panorama
17:30 Nie tylko dla komandosów
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:30 Przygody dzielnego Sylvana; serial anim
19:00 Tropiciele gwiazd; serial
19:30 Panorama
19:50 Złotopolscy; telenowela
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Polaków portret własny
21:25 Ludzie listy piszą
21:45 Forum Polonijne
22:00 Teatr Telewizji; Niech żyją agenci
22:55 Panteon kompozytorów polskich
00:00 Tygodnik polityczny Jedynki
00:45 Monitor Wiadomości z
01:10 Euroexpress
01:25 Pegaz
01:55 Przygody dzielnego Sylvana; serial anim

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Incredible Hulk – serial
08:25 Zwariowany świat Malcolma – serial
08:50 Wysoka fala – serial
09:40 V.I.P. – serial
10:30 Cud miłości – serial
11:25 Rodzina zastępcza;serial
12:00 Amor latino – telenowela
12:50 Z głową w chmurach – serial
13:50 Idź na całość
14:50 Disco Polo Live
15:45 Świat według Kiepskich – serial
16:15 Faceci w czerni - serial
16:45 Informacje
17:15 Różowa Pantera; serial
17:30 Legendy kung-fu; serial
18:20 Bar
18:50 Cud miłości – serial
19:40 Prognoza pogody
19:43 Era biznesu
19:45 Informacje
20:15 Amor latino – telenowela
21:00 Bar
21:30 Samo życie – serial
22:00 Ostry dyżur – serial
22:30 Losowanie Lotto
22:55 Ally McBeal – serial
00:00 Informacje
00:15 Graffiti
00:35 Puls biznesu
00:50 Bar
01:10 Powtórna odpowiedzialność – kryminał
03:00 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Kurier
07:35 Echa dnia
08:00 Klockowa kraina - serial
08:30 Kurier
08 35 Antek mrówka - serial
09:00 Dzień dobry
09:45 Gość dnia
10:00 Relacja z posiedzenia sejmu
16:30 Kurier
16:40 Obiektyw
16:45 Kartka z kalendarza
16:50 Gość dnia
17:00 Panorama
17:30 Kurier
17:45 Małe ojczyzny
18:15 To jest temat
18:30 Kurier
18:50 Obiektyw
19:20 Regiony kultury
19:30 Telemagazyn
20:30 Akta W
20:45 Kościoły pomorza zachodniego
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:45 Echa dnia
22:15 Obiektyw
22:45 Telemagazyn
23:00 Harry and walter go to new york – film fab
00:35 Kurier

Piątek

15 marca

TVP 2

08:05 Felicity; serial
08:50 Studio urody
09:00 Program lokalny
09:30 W labiryncie; telenowela
10:00 Transmisja obrad Sejmu
14:00 Panorama
14:10 J.A.G Wojskowe Biuro Śledcze; serial
14:55 Przygody Chucka Finn'a; serial
15:25 Mogę wszystko
15:55 Felicity; serial
16:40 PROGRAM LOKALNY
17:00 Panorama
17:20 Przygody psa Cywila; serial
17:45 07 zgłoś się; serial
18:50 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 40-latek; serial
21:00 Grabowski jest dobry na wszystko
22:00 Panorama
22:35 Wieczór z Jagielskim
23:20 Wideoteka Dorosłego Człowieka
00:00 Śmiertelne zauroczenie; film fab.
01:45 Nowojorscy gliniarze; serial
02:25 Magnat i aktoreczka; film

Polonia

07:00 Kawa czy herbata
08:30 Gość Jedynki; powt.
08:45 Kawa czy herbata
09:00 Wiadomości
09:15 Krakowskie Przedmieś.
09:25 Złotopolscy; telenowela
09:50 Mistrzowie
10:20 Z lamusa techniki
10:35 Tygodnik polityczny Jedynki
11:30 Budzik
12:00 Delfi; serial anim
12:20 Uwaga niebezpieczeństwo
12:30 Złotopolscy; telenowela
13:00 Wiadomości
13:15 Polaków portret własny
13:40 Ludzie listy piszą
14:00 Forum Polonijne
14:15 Więzy krwi; serial
15:00 Hity satelity
15:15 Wieczór z Jagielskim
16:00 Wiadomości
16:15 Mistrzowie
16:45 Z lamusa techniki
17:30 Pegaz
18:00 Teleexpress
18:15 Rozmowa dnia
18:30 Hity satelity
18:45 Nie tylko o...
19:00 Delfi; serial anim
19:30 Panorama
19:50 Złotopolscy; telenowela
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Wieści polonijne
21:15 Zaproszenie
21:40 Mówi się...
22:00 Więzy krwi; serial
22:45 Nie tylko o...
23:00 Benefis Ryszarda Marka Grońskiego
00:00 Porozmawiajmy
01:00 Monitor Wiadomości
01:25 Hity satelity
01:40 Od przedszkola do Opola
02:20 Miś Uszatek; serial
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Piosenka na życzenie
08:00 Faceci w czerni - serial
08:25 Młody Herkules – serial
08:50 Legendy kung-fu; serial
09:40 Ally McBeal – serial
10:30 Cud miłości – serial
11:25 Samo życie – serial
12:00 Amor latino – telenowela
12:50 Z głową w chmurach – serial
13:45 Życiowa szansa
14:40 Disco Relax
15:40 Miodowe lata – serial
16:20 Incredible Hulk – serial
16:45 Informacje
17:15 Różowa Pantera; serial
17:30 Wysoka fala – serial
18:20 Bar
18:50 Cud miłości – serial
19:43 Era biznesu
19:45 Informacje
20:15 Amor latino – telenowela
21:00 Bar
21:30 Samo życie – serial
22:00 Chluba Boston Celtic - komedia
22:30 Losowanie Lotto
23:50 Reporterzy Polsat-u przedstawiają
00:00 Informacje
00:15 Graffiti
00:35 Puls biznesu
00:50 Bar
01:10 Kino nocne
03:00 Playboy
03:30 Muzyka na BIS

Białystok

07:30 Kurier
07:35 Echa dnia
08:00 Babar - serial anim
08 35 Wyspa Noego - serial
09:00 Dzień dobry
09:30 Kurier
09:45 Gość dnia
10:00 Relacja z posiedzenia sejmu
16:30 Kurier
16:40 Obiektyw
16:45 Kartka z kalendarza
16:50 Gość dnia
17:00 Panorama
17:10 Warszawa znana i nieznana
17:30 Kurier
18:15 To jest temat
18:50 Obiektyw
19:20 Regiony kultury
19:30 Telemagazyn
20:30 Pamiętam ciebie z tamtych lat
21:00 Telekurier
21:30 Kurier
21:45 Echa dnia
22:15 Obiektyw
22:30 Kurier gospodarczy
22:45 Telemagazyn
23:00 Polska liga siatkówki
00:35 Kurier
01:00 Fałszywy trop – film fab.

Sobota

16 marca

TVP 2

08:00 Echa tygodnia
08:30 Spróbujmy razem
09:00 Program lokalny
10:00 M jak miłość; serial
10:50 Nieznane siły przyrody
11:20 Bajki pana Bałagana
11:45 Sławny Jett Jackson; serial
12:15 Arka Noego
12:35 Kino bez rodziców
13:05 Tajemnicze przygody Juliusza Verne'a; serial
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:05 Tata Show
17:00 Śpiewające Fortepiany
18:00 30 ton!
18:30 Jazda kulturalna
19:00 PROGRAM LOKALNY
19:30 Panorama
19:55 Za młodzi na sen - Ryszard Rynkowski i Joe Cocker; Koncert Jubileuszowy Grupy PZU S.A.
20:55 Grabowski jest dobry na wszystko; cz.2 Grabowski na cztery pory roku
21:50 Słowo na niedzielę
22:00 Panorama
22:35 Krupier; film fab.
00:15 Zaułek śmierci; film fab.
01:45 Akcja!
02:05 Sjesta; film fab.

Polonia

07:00 Na dobre i na złe; serial
08:00 Echa tygodnia
08:30 Pegaz
09:00 Wiadomości
09:10 Tradycje
09:40 Ziarno
10:05 5-10-15
10:45 Pandora i Platon; serial
11:10 Uwaga niebezpieczeństwo; film anim
11:15 Tam gdzie jesteśmy
11:45 Wieści polonijne
12:00 Zaproszenie
12:20 Mówi się...
12:45 Klan; telenowela
14:00 Wiadomości
14:15 Kariera Nikodema Dyzmy; serial
15:15 Od przedszkola do Opola
15:50 Ludzie listy piszą
16:10 Podróże kulinarne Roberta Makłowicza
16:35 Wojna domowa; serial
17:25 Tam gdzie jesteśmy
18:00 Teleexpress
18:20 Gość Jedynki
18:30 Na dobre i na złe; serial
19:30 Panorama
19:50 Zaproszenie
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Kariera Nikodema Dyzmy; serial
22:00 Wieczór z Jagielskim
22:35 Film animowany dla dorosłych
22:45 XXIII Przegląd Piosenki Aktorskiej
23:40 Co nam w duszy gra
00:35 Co Pani na to?
01:05 Nie tylko o...
01:20 Na dobre i na złe; serial
02:15 Przygody Misia Colargola; serial

Polsat

07:00 Disco Relax
08:00 Twój lekarz
08:15 Wystarczy chcieć
08:30 W drodze
09:00 Mumia Niania – serial
09:30 Batman w dwadzieścia lat później - serial anim
10:00 Casper - serial anim.
10:25 Power Rangers – serial
10:55 Disco Polo Live
11:45 Film fab.
15:40 Benny Hill – serial
16:15 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
16:45 Informacje
16:55 Prognoza pogody
17:05 Najzabawniejsze zwierzęta świata
17:35 Miłość, czy kochanie? – serial
18:25 Apetyt na miłość
18:55 Jezioro marzeń – serial
19:45 Informacje
20:10 Rozbij bank
21:00 Świat według Kiepskich – serial
21:30 Kulisy Baru
23:00 Moonraker film sensacyjny
22:30 Losowanie Lotto
00:20 Film fab.
02:25 Autistrsda - film fab.
04:10 Muzyka na BIS

Białystok

08:00 Fraglesy - serial anim
08:30 Kurier
08:35 Czerwony pies Clifford - serial anim
09:00 Telemagazyn
10:00 Teleturniej
10:30 Kurier
10:45 Świat - magazyn międzynarodowy
11:10 Teleturniej
11:20 Książka dla dzieci
11:30 Kurier
11:35 U siebe
12:30 Kurier
12:35 Cel podróży
13:30 Kurier
13:45 Reportaż tygodnia
14:00 Moto
14:30 Kurier
14:35 Film dok.
15:00 Zaproszenie
15:30 Kurier
15:35 Siedem szczytów
16:00 Eugenia Sandler;serial
16:30 Kurier
16:40 Telemagazyn
17:30 Telekurier
17:45 Nasze miasto
18:30 Kurier
18:35 Świat - magazyn międzynarodowy
19:00 Obiektyw
19:20 Regiony kultury
19:30 Telemagazyn
20:00 Polska liga koszykówki
21:00 Telekurier bis
21:30 Kurier
21:45 Przegląd gospodarczy
22:15 Obiektyw
22:30 Kurier
22:45 Podlaski magazyn sportowy
23:00 W kręgu podejrzeń; film
00:35 Kurier
00:50 Sport

Niedziela

17 marca

TVP 2

07:55 Film dla niesłyszących
08:55 Słowo na niedzielę
09:00 Program lokalny
10:00 M jak miłość; serial
10:45 Nie tylko dla komandosów
11:10 Czy musiało tak być?
11:30 Sztuka magii; serial
12:30 Podróże kulinarne
13:00 Słomiany wdowiec; komedia
15:00 Familiada
15:30 Złotopolscy; telenowela
16:00 Szansa na sukces;
17:00 Na dobre i na złe; serial
18:00 Święta wojna; serial
18:30 7 dni świat
19:00 Program lokalny
19:30 Panorama
20:00 Magazyn piłkarski „Gol"
21:00 Satanorium -koncert galowy
22:00 Panorama
22:35 Boża podszewka; serial
23:35 Satanorium - koncert,
00:40 Jeniec wojenny; film

Polonia

07:25 M jak miłość; serial
08:10 Słowo na niedzielę
08:15 Spotkania z tradycją
08:45 Biografie
09:45 Uczmy się polskiego
10:15 Niedzielne muzykowanie
10:50 Gość Jedynki
11:00 Opowieści z Nowego Testamentu
11:25 Uwaga niebezpieczeństwo
11:30 Gwiazdozbiór polskiego sportu
12:00 Złotopolscy; telenowela
13:00 Anioł Pański
13:10 Czasy
13:25 Otwarte drzwi
14:00 Transmisja mszy św.
15:10 Czterej pancerni i pies; serial
16:00 Film animowany dla dorosłych
16:10 Graj z Kuroniem
16:40 Szept prowincjonalny
17:10 Biografie
18:00 Teleexpress
18:20 Dziennik telewizyjny
18:30 M jak miłość; serial
19:30 Panorama
19:50 Kochamy polskie seriale
20:15 Dobranocka
20:30 Wiadomości
21:00 Bohater roku; film fab.
22:50 Szansa na sukces
23:45 Opowieść o Józefie Szwejku
00:15 Co nam w duszy gra
01:00 Graj z Kuroniem
01:30 M jak miłość; serial
02:20 Przygody Bolka i Lolka
02:30 Wiadomości

Polsat

07:00 Disco Polo Live
08:00 4 x 4 - magazyn motoryzacyjny
08:30 Ręce, które leczą
09:00 Mumia Niania - serial
09:30 Batman w dwadzieścia lat później - serial anim
10:00 Hugo
10:30 Power Rangers – serial
10:55 Disco Relax
12:00 Zwariowany świat Malcolma – serial
12:30 Sabrina, nastoletnia czarownica – serial
13:00 Biały Kieł 2 - film
14:55 Largo – serial
15:50 Benny Hill – serial kom.
16:20 Niewiarygodne, ale prawdziwe – serial
16:35 Fundacja Polsat
16:45 Informacje
17:00 Zamek czarodziejów
17:30 Film fab.
19:45 Informacje
20:10 V.I.P. – serial
21:00 Życiowa szansa
21:55 Zerwane więzi
22:30 Losowanie Lotto
23:10 Dziewczyna jak diament - dramat
01:20 Magazyn Ligi Mistrzów
02:20 Magazyn sportowy
03:55 Muzyka na BIS

Białystok

08:00 Fraglesy – serial anim
08:30 Kurier
08:35 Tęczowy domek – serial
09:00 Sami o sobie
09:45 Łączy nas Polska
10:00 Niefortunna czarownica – serial
10:30 Kurier
10:45 Teleplotki
11:10 Medycyna i ty
11:30 Kurier
11:35 Villa Vanilla – film fab.
12:30 Kurier
12:35 Wojny, bitwy, żołnierze - serial dok
13:30 Kurier
13:35 Telemagazyn
15:30 Kurier
15:35 Film dok.
16:30 Kurier
16:40 Telemagazyn
17:30 Kurier
17:45 Moto
18:15 Książka tygodnia
18:30 Kurier
18:35 Teleplotki
19:00 Obiektyw
19:20 Regiony kultury
19:30 Telemagazyn
20:00 Zerwane zaręczyny; film
21:30 Kurier
21:45 Od niedzieli do niedzieli
22:15 Obiektyw
22:30 Kurier
22:45 Telemagazyn
23:30 Kurier
23:35 Crimen – film fab
00:40 Kurier
00:55 Magazyn siatkarski

Jesteśmy ludźmi pokoju, ale...

Białoruś ma nową doktrynę wojenną

Przyjęcie nowego dokumentu określającego zasady bezpieczeństwa i wojennej polityki państwa białoruskiego zostało wymuszone przez zmianę priorytetów w zewnętrznej i wewnętrznej polityce kraju, która dokonała się w 1994 roku wraz z wybraniem na prezydenta Aleksandra Łukaszenki.

Dotychczas obowiązywała doktryna przyjęta przez Radę Najwyższą Białorusi jeszcze w 1992 roku. Uznano ją za przestarzałą i nieodpowiadającą dzisiejszej sytuacji geopolitycznej w jakiej znajduje się Białoruś. Praca nad nową doktryną wojenną rozpoczęła się kilka lat temu i była prowadzona przez wojskowych specjalistów. Nowa doktryna została zatwierdzona w styczniu bieżącego roku przez specjalną ustawę przyjętą przez Zgromadzenie Narodowe Białorusi.

Nowa doktryna deklaruje obronny charakter polityki Białorusi, i jednocześnie zaznacza się, że w tej chwili żadne z państw nie jest rozpatrywane jako potencjny przeciwnik. Jako główne zagrożenia zewnętrzne postrzega się ingerencję w sprawy wewnętrzne Białorusi, rozszerzanie się wojskowych i politycznych bloków, przeciwdziałanie formowaniu systemów zbiorowego bezpieczeństwa z udziałem Białorusi i sprzeczne z interesami Białorusi oraz jej sojuszników informacyjne i informacyjno-psychologiczne oddziaływanie z wykorzystaniem informacyjnych technologii. Jako główne zagrożenie wewnętrzne postrzegane jest *„możliwe zjawienie się i działalność prowokacyjna organizacji ekstremistycznych skierowana na destabilizację sytuacji wewnątrzpolitycznej”*. Siły zbrojne Białorusi, zgodnie z przyjętą doktryną, mają *„zabiezpieczać strategiczną samodzielność Białorusi, a w ramach zobowiązań sojuszniczych razem z Federacją Rosyjską sprzyjać podtrzymaniu parytetu wojskowego i geostrategicznej stabilności w regionie”*. Zgodnie z przyjętym dokumentem w wypadku agresji na rozkaz Głównodowodzącego Sił Zbrojnych na terytorium Białorusi może być utworzone tak zwane regionalne zgrupowanie wojsk, zadaniem którego będzie obrona Związku Białorusi i Rosji. Dowodzić tym zgrupowaniem ma Najwyższa Rada Państwowa państwa związkowego.

„Podstawowe zasady tego dokumentu w większości są zapożyczone z doktryny wojskowej Polski wzoru z 1990 roku. Nie ma tylko wzmianki o tym, że gwarantowana obrona interesów narodowych nie może być zapewniona własnymi siłami” — tak skomentowała przyjęcie nowej doktryny wojennej Białorusi agencja informacyjna SojuzInfo.

Andrzej ODLANICKI

ROLNICTWO

Potrzebny gospodarz

Grodzieńska Obwodowa Rada Deputowanych dnia 28 lutego br. na sesji zatwierdziła program reformowania gospodarki rolnej obwodu w latach 2001-2005.

Przed zatwierdzeniem programu reformowania deputowani oraz zaproszeni na sesję przewodniczący rejonów zapoznali się z pracą spółdzielczego przedsiębiorstwa rolnego „Październik”, znajdującego się w obwodzie grodzieńskim. Zwiedzono też fermę „Kwasówka”, gdzie produkcję mleka zorganizowano według technologii energooszczędnej. Uczestnicy sesji obejrzeli również przechowalnię produktów rolnych i wiejskie ambulatorium.

Pewnie nie tylko mnie przyszła do głowy myśl, że jeżeli takie gospodarstwa jak „Październik”, „Progres”, „Swisłocz”, „Obuchowo” produkują nie mniej niż niektóre całe rejony, a ich rentowność przewyższa 30 proc., to czy nie lepiej jest inwestować w te kilka kołchozów, a pozostałym zaproponowac coś innego? *„A póki co, w tym kierunku robi się już pierwsze kroki”* — zaznaczył w swym wystąpieniu na sesji pierwszy zastępca przewodniczącego Obwodowego Komitetu Wykonawczego d.s. Rolnictwa i Żywności Iwan Danczenko.

Reforma rolnictwa składa się z kilku etapów. Najpierw trzeba odnowić tabor maszynowo-traktorowy i przygotować wyposażenie ferm hodowlanych do wdrażania nowych technologii. Trzeba też w najbliższym czasie ustalić wewnątrzrejonową specjalizację, przeprowadzić badanie gruntów rolnych na terenie obwodu grodzieńskiego, aby do produkcji rolnej wykorzystywać najbardziej płodne ziemie, a na pozostałych siać trawę i wypasać bydło.

Planowana jest integracja kołchozów i przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem produkcji rolnej. To znaczy, że zamiast 13 przedsiębiorstw zajmujących się przeróbką mleka będzie głównych, a pozostałe ich filiami.

Kombinaty przetwórstwa mleka i mięsa utworzą holding.

Taką integrację przeprowadzi się też w systemie produkcji chleba. Sowchozy zostaną przekształcone w przedsiębiorstwa unitarne. Z 213 kołchozów w 27 dla eksperymentu zostanie przeprowadzona zmiana formy własności. Na ich bazie utworzą się spółki akcyjne i gospodarstwa farmerskie. Na przykład, jak powiedział przewodniczący Werenowskiego Komitetu Rejonowego Wasilij Stepuro, planuje się połączenie 5 gospodarstw i przekazanie ich na 99 lat w dzierżawę zagranicznemu inwestorowi.

W kołchozie „Prawda” smorgońskiego rejonu, według słów przewodniczącego Gienadiego Gałaburdy, planuje się podzielić majątek na udziały i utworzyć gospodarstwa farmerskie. Jednak plany te powinny być wzmocnione kredytami i dotacjami. Bez tego zmiany nie przyniosą oczekiwanych efektów. W obwodzie uważa się, że pieniądze zjawią się w trakcie reformy. Ale to tylko teoria. Teraz gospodarstwa samodzielnie szukają pieniędzy, żeby wyprowadzić traktory w pole. Wyników nie będzie póki na ziemi nie będzie gospodarza. Tym gospodarzem powinien być rolnik, a nie państwo. A gospodarz powinien odczuwać opiekę i pomoc ze strony państwa.

Ryszard KARACZUN

GRODNO

Po ulicy z orkiestrą

Dnia 1 marca w Grodnie odbyła się defilada i uroczystości z okazji 85-rocznicy milicji białoruskiej.

Imprezę rozpoczął przemarsz pracowników Grodzieńskiego Garnizonu Milicji z placu Sowieckiego do parku Żylibiera, gdzie obok wiecznego ognia, w obecności wiceministra MZW generała Szczurki, młodzi milicjanci złożyli przysięgę. Swe pozdrowienia i życzenia złożyli milicjantom kierownik Działu d.s. wewnętrznych Obwodowego Komitetu Wykonawczego, generał Anatolij Biełaszewski i przewodniczący Grodzieńskiego Komitetu Wykonawczego, Aleksander Antonienko. Następnie przemawiać zaczął przewodniczący Rady Weteranów Milicji Michaił Płatonow — 66-letni pułkownik w stanie spoczynku, były zastępca kierownika Działu d.s. wewnętrznych Obwodowego Komitetu Wykonawczego. Jednak swego przemówienia skończyć nie zdołał, nieoczekiwanie zasłabł i upadł. Od razu podjęto próby reanimacji, jednakże nawet karetka pogotowia, która przyjechała po 10 minutach, nie zdołała uratować życia weteranowi. Ta śmierć nie zakłóciła jednak zaplanowanego przebiegu uroczystości; kiedy na marmurowych schodach pomnika poległych żołnierzy i partyzantów Michaiłowi Płatonowi robiono masaż serca — tuż obok odbywała się defilada. Następnie na placu Lenina odbył się pokaz zręczności milicyjnych oddziałów specjalnych i antyterrorystycznych.

Wieczorem w Obwodowym Teatrze Dramatycznym odbył się koncert z okazji święta milicji białoruskiej.

Andrzej ODLANICKI

Ceny paliw 7 marca 2002

A-76	AI-92	AI-95	Olej napędowy
Stacje koncernu Biełnieftiechim			
467 0,30*	571 0,33*	685 (654) 0,43*	451 0,29*
Stacje kompanii LUKOIL			
467	571	654	464

** cena jest podana w USD, * tr.sp. - transport specjalny*

Kurs walut Banku Narodowego z dnia 7.03.2002r.

USD	LIT	RUR	PLN	EURO
1675,00	420,50	54,04	396,23	1458,93

Informacji udzieliła służba SPAS001 tel. 001 СПАС001

EKONOMIKA

DALSZY WZROST OPŁAT KOMUNALNYCH

Najwięcej wzrosła opłata za metr kw. — 0 82,2 proc. (z 12,31 na 22,43 ruble) w mieszkaniach prywatnych. O 10 proc. wzrosła energia cieplna (z 155 na 170,5), ciepła woda (ze 5 699,9 na 6 269,9), o 4,1 proc. zdrożała zimna woda (z 88,5 na 92,1 za metr sześcienny), gaz (z 258,6 na 269,2 za jednego mieszkańca), wywóz śmieci (z 93,32 na 97,15) i odprowadzenie ścieków (z 60,65 na 63,14). Od początku roku opłata ma metr kw. mieszkania wzrosła o 90,7 proc, gdy w ciągu roku 2001 wzrosła tylko o 38,5 proc., energia — o 25 proc., ogrzewanie i ciepła woda o 15,2 proc.

WZROSŁA LICZBA BEZROBOTNYCH

Liczba oficjalnie zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła do 6 proc. i osiągnęła 109 tys. osób, czyli 2,4 proc. społeczeństwa w wieku produkcyjnym.

Najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych jest w miastach wojewódzkich, najmniej w Mińsku. Większość bezrobotnych stanowią kobiety i młodzież do lat 30.

BEZ PRAWA DO PROWADZENIA RACHUNKÓW OSZCZĘDNOŚCIOWYCH

Za niewykonanie zarządzenia Rady Dyrektorów Narodowego Banku Białorusi, dotyczącego obowiązku wniesienia odpowiedniego, własnego wkładu kapitałowego, cofnięto sześciu bankom licencje na prowadzenie rachunków oszczędnościowych dla osób fizycznych. Licencje cofnięto Białoruskiemu Bankowi Ludowemu, Białoruskiemu Bankowi Przemysłowemu, bankowi „Poisk”, RRB — Bankowi i Absolutbankowi. Bank Narodowy powiadomił też o wystąpieniu zagrożenia interesów klientów w Białoruskim Banku Giełdowym. Bank ten również nie wywiązał się z obowiązków rozporządzenia.

WZROST ZADŁUŻENIA

Dług ogólny podmiotów gospodarczych obwodu mohylowskiego za energię elektryczną wynosi prawie 95 mln rubli. Największymi dłużnikami są przedsiębiorstwa gałęzi rolniczej, które nie opłacają rachunków od pięciu lat. Także wśród zakładów produkcyjnych ponad 60 proc. nie płaci za energię.

UNIFIKACJA GOSPODARKI BIAŁORUSI I ROSJI

Międzyresortowe robocze grupy na Białorusi i Rosji pracują nad zunifikowaniem przepisów prawnych dla podmiotów gospodarczych obu krajów — ogłosił wiceminister w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Białorusi Aleksander Michniewicz. W najbliższym czasie, powiedział Michniewicz, spodziewane jest wyrównanie cen gazu. Białoruś będzie kupować go według stawek jakie płaci przygraniczna Smoleńszczyzna. Spodziewane jest też zrównanie cen energii elektrycznej. Ceny ropy naftowej dla Białorusi na razie nie ulegną zmianie.

Radio Racja, Belta, Charter '97, Nasza Svaboda, BDG

Gry i zabawy dydaktyczne

na lekcjach języka polskiego

Wszyscy wiemy, że opanowanie obcego języka to żmudne zajęcie. Jest to proces wymagający od uczącego się niesłabnącej motywacji do nauki, samodyscypliny, czasu. Zadaniem nauczyciela jest więc tak zorganizować proces nauczania, aby uczący się z przyjemnością przychodził na lekcje języka polskiego, pozytywnie oceniał swoje postępy w nauce, nie zniechęcał się.

Z własnego doświadczenia wiem, że niedoceniane przez wielu nauczycieli gry i zabawy dydaktyczne, skutecznie mogą wesprzeć proces nauczania i uczenia się języków. Są zajęciem spontanicznym, niewymuszonym i przyjemnym. Proces przyswajania języka przebiega szybciej i skuteczniej. Bawiąc się uczniowie nie zauważają, że się uczą.

Glottodydaktycy zwracają uwagę, że w nauczaniu dzieci młodszych (do ukończenia 12 roku życia) powinno się wykorzystywać ich wrodzone predyspozycje do opanowywania języka. Znaczącą rolę w uczeniu się odgrywa wówczas imitacja, zapamiętywanie i działanie przez analogię. Młodsze dzieci charakteryzują się dużą plastycznością receptorów słuchu, dlatego też są w stanie lepiej niż uczniowie starsi imitować dźwięki języka obcego. Stwierdzono, że ucho dziecka, początkowo reaguje na wszystkie długości fal, a dopiero około 12 roku życia staje się szczególnie wrażliwe na długości fal charakterystyczne dla języka ojczystego. Słabnie tym samym jego wrażliwość na długości fal niespotykane w języku ojczystym (dokładniej problem ten omawia T. Woźnicki 1979, a także J. Brzeziński 1987). Należy więc sądzić, że najbardziej wymierne efekty przynosi nauka języka rozpoczęta już w dzieciństwie.

Obserwując uczenie się dzieci młodszych można dostrzec dwa, pozornie przeciwstawne, zjawiska. Z jednej strony dzieci są w stanie szybko i łatwo imitować słowa, zdania i całe teksty, z drugiej zaś równie szybko wszystko zapominają. Przyczyny tego zjawiska tkwią w prawidłowościach funkcjonowania mechanizmów pamięci. Zapamiętywanie odbieranych przez receptory słuchu i wzroku informacji odbywa się dzięki analizowaniu i kodowaniu, a następnie przekazywaniu materiału do kolejnych magazynów pamięci. Dzieci dopiero uczą się analizowania, ujmują zjawiska synkretycznie. Materiał słabo zorganizowany musi być, zdaniem psychologów, częściej powtarzany, niż materiał zorganizowany. Dlatego też dzieci mające niepełną zdolność analizy, potrzebują większej liczby ćwiczeń związanych z przyswajanym materiałem. Nie są też w stanie zbyt długo koncentrować się na powtarzających się działaniach, zwłaszcza gdy są one wykonywane przez innych. Dopiero własna aktywność nabiera dla nich sensu. Z pedagogicznego punktu widzenia jak najbardziej jest więc wskazane wykorzystanie edukacyjnych funkcji gier i zabaw.

Dobieranie gier

Należy jednak pamiętać, że w początkowych latach nauki dzieci potrafią współpracować ze sobą w ograniczonym zakresie. Nauczyciel musi zatem dokładnie wyjaśnić, na czym ich współpraca ma polegać, a następnie nadzorować jej przebieg. Młodsze dzieci uwielbiają wszelkie rywalizacje, ale przegrana może być przez nie odbierana bardzo emocjonalnie. Należy to uwzględnić dobierając gry.

W. Hemmerling klasyfikuje gry i zabawy wykorzystywane w procesie nauczania dzieci młodszych (7-11 lat) w następujący sposób:
- zespołowe zabawy i gry ruchowe z prawidłami i elementami rywalizacji;
- zabawy konstrukcyjne, w których dominują czynności motoryczne;
- zespołowe zabawy tematyczne, tj. zabawy w role, dramatyzacje, inscenizacje, konkursy, quizy, zgadywanki itp.;
- zespołowe zabawy i gry dydaktyczne opracowane specjalnie w celach poznawczych, tj. założonych w nich zadań i czynności poznawczych. Do zabaw tych zalicza się loteryjki, układanki, rebusy, krzyżówki, zagadki i gry stolikowe.

Z lingwistycznego punktu widzenia powinny dominować gry ćwiczące umiejętności mówienia i słuchania. Akcent powinien być położony na wdrażanie obcej wymowy, a więc wykształcenie nowych ruchów artykulacyjnych narządów mowy, opanowanie właściwej intonacji, a także rozumienie komunikatów obcojęzycznych.

W porównaniu z dziećmi młodszymi dzieci starsze (12-15 lat) wykazują znaczną samodzielność w myśleniu i działaniu. Są skłonne do uogólnień, syntezy, analizy, pracy zgodnie z ustalonym planem. Uczniowie zaczynają dokonywać porównań między językiem ojczystym a obcym, interesują ich zasady i reguły. Nie znaczy to jednak, że świadome opanowywanie materiału gramatycznego powinno zdominować proces nauczania języka.

Właściwe dla tej grupy wiekowej będą gry zorientowane na rozwój systemu językowego — utrwalanie słownictwa i struktury. Gry te są do-skonałym uzupełnieniem bardziej tradycyjnych ćwiczeń. Wpływają na doskonalenie procesów analizowania, kategoryzowania, wnioskowania itp.

Grupy gier i zabaw

Poniżej przedstawiam konkretne gry i zabawy dydaktyczne wykorzystywane przeze mnie w nauczaniu języka polskiego w klasach I-IV. Niektóre z zaprezentowanych gier mogą być wykorzystywane na różnych poziomach nauczania.

Przedstawione tu gry szczegółowo omówione zostały w książce Wandy Hemmerling „Zabawy w nauczaniu początkowym" (Warszawa 1990, WSiP) oraz książce Teresy Siek-Piskozub „Gry i zabawy w nauczaniu języków obcych" (Warszawa, WSiP 1994). Znajdują się tu też gry i zabawy zaprezentowane przez Witolda Gawdzika w „Ortografii na wesoło" (Warszawa 1971, Inst. Wyd. Pax).

Gry i zabawy prezentowane są w dwóch grupach.

I. Zabawy ćwiczące analizę i syntezę graficzną i słuchową poznawanych liter i wyrazów oraz zrozumienie ich funkcji i zasad posługiwania się nimi w mowie i piśmie.

Są to zabawy językowe, których celem jest usprawnianie procesów analizy i syntezy wzrokowej, dźwiękowej i graficznej wyrazów i głosek oraz rozwinięcie koordynacji słuchowo-wzrokowej. Prawidłowy poziom rozwoju tych procesów stanowi niezbędny element opanowania umiejętności czytania i pisania. Chodzi również o uświadomienie uczniom roli wyrazu w komunikacji językowej.

Sylaby wystąpcie

Cel: układanie sylab w wyrazy.

Przebieg: Dzieci tworzą 3, 4, maksymalnie 6 osobowe grupy. Jedna grupa to jeden wyraz. Jedno dziecko to jedna sylaba. Na dany sygnał dzieci ustawiają się w takiej kolejności, aby sylaby utworzyły wyraz.

Uwaga: Grę można zmodyfikować zastępując sylaby literami albo wyrazami.

Zegar sylabowy

Cel: tworzenie sylab, wiązanie sylab w wyrazy.

Przebieg: Nauczyciel wykonuje z tektury duży zegar sylabowy. Jest to duże koło podzielone promieniami na osiem równych części. W każdą część wpisujemy samogłoskę (zgodnie z kolejnością wprowadzania liter). W środku koła umieszczamy jeszcze jedno — mniejsze.

W tym kole umieszczamy poznawane spółgłoski (najlepiej, aby miejsce to zajmowała zawsze jedna spółgłoska, ta którą na danej lekcji poznajemy). Sylaby wyodrębnia się przez łączenie wybranej spółgłoski umieszczonej w środku tarczy z samogłoskami znajdującymi się na obwodzie tarczy. Przesuwamy się od głoski do głoski zgodnie kierunkiem wskazówek zegara i wyodrębniamy sylabę. Można również do utworzonej sylaby dołożyć inną sylabę, tak aby powstał wyraz.

Aby dzieci wdrożyły się do tej zabawy proponuję początkowo zastosować zbiorową jej formę, a następnie przejść do grupowej.

Zabawa jest niezmiernie przydatna w procesie wprowadzania liter. Doskonali analizę i syntezę słuchową i wzrokową.

Wymienne czy nie wymienne?

Cel: utrwalenie, uzasadnienie pisowni wyrazów z „ó", „rz".

Przebieg: W zabawie tej wykorzystujemy różne formy rzeczowników, np. formy liczby pojedynczej i mnogiej. Każde z dzieci jest określonym wyrazem. Dzieci stoją w rozsypce, każde głośno odczytuje swój wyraz napisany na kartce. W pierwszej części prosimy, aby dzieci — wyrazy podzieliły się na dwie grupy — liczbę pojedynczą i mnogą. Odczytujemy wyrazy z liczbą pojedynczą, a następnie mnogą. Następnie dzieci szukają pary do wyrazu, który posiadają. Pary wyrazów są głośno odczytywane. Następuje analiza zestawionych par wyrazów: o czym informują, wskazują miejsce wymiany głosek, np.

lód — lody

samochód — samochody

itd.

Karty ortograficzne

Cel: utrwalenie pisowni wyrazów o określonej trudności ortograficznej, utrwalenie słownictwa.

Przebieg: Przygotowujemy tyle kartoników (o boku 3,5 cm), ile wyrazów zamierzamy na nich napisać. Mogą to być wyrazy z „ó" wymiennym, „ó" niewymiennym, „rz" wymiennym, „rz" niewymiennym itd. Jeden kartonik to jeden wyraz. Karty do gry uczniowie przygotowują parami. Rysunki i napisy wykonują samodzielnie.

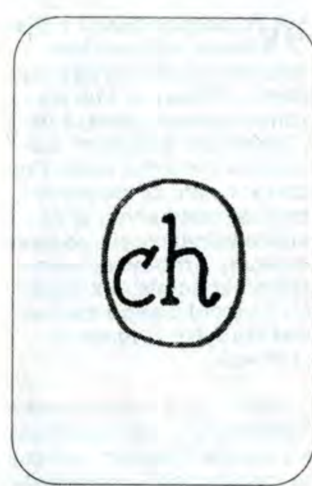
<u>I wariant</u>

Na jednej stronie karty piszemy wyraz pozostawiając w nim lukę, np. kr... lik. Zadaniem gracza jest odgadnąć jakiej litery brakuje. Dodatkową trudnością jest określenie czy jest to „ó" wymienne czy niewymienne. Jeżeli jest to „ó" wymienne konieczne jest wskazanie wyrazu, w którym następuje wymiana głoski. Na odwrocie karty wypisujemy brakującą głoskę — „ó" niewymienne. W ten sposób odwracając kartę możemy sprawdzić czy gracz odpowiedział prawidłowo.

<u>II wariant</u>

Na jednej stronie karty rysujemy odpowiednik wyrazu, który zapisujemy na odwrocie karty, np. różę.

Gra rozpoczyna się od pytania: Co jest na obrazku? Gracz odpowiada na pytanie i określa trudność ortograficzną ukrytą w wyrazie. Dla sprawdzenia odwracamy kartę.

Łańcuch wyrazów

Cel: urozmaicenie ćwiczeń w czytaniu i pisaniu.

Przebieg: Na kartce piszemy dwa wyrazy, jeden pod drugim, po czym wyraz drugi powtarzamy jako pierwszy na innej kartce, w taki sposób, aby wyrazy tworzyły łańcuch, np.

lisek kotek piesek konik
kotek piesek konik krówka

Nauczyciel ustala, kto rozpoczyna grę, prosi aby wstało dziecko, które ma wyraz „lisek". Lisek wstaje i mówi: Tu jest lisek (pokazuje kartkę). Zapraszam do siebie kotka. Kotek wstaje, przedstawia się, zaprasza pieska, itd. Wyrazy do loteryjki powinny być dobrane tematycznie, np. nazwy roślin, rzeczy, zawodów, wyrazy z trudną pisownią (np. „ó" niewymienne, „rz" niewymienne), materiał gramatyczny (np. liczba pojedyncza i mnoga), zdrobnienia.

II. Zabawy doskonalące mowę i myślenie oraz umiejętności czytania i pisania dłuższych zdań i tekstów.

Są to zabawy służące rozwijaniu umiejętności przekazywania myśli w postaci zdań pojmowanych jako znaki myśli, które są formułowane za pośrednictwem wyrazów ujętych w logiczne całości myślowe. Dążymy do tego, aby uczeń uświadomił sobie, że zdania można rozwijać,uzupełniać, przekształcać i tworzyć zdania złożone oraz dłuższe, spójne wypowiedzi wielozdaniowe.

Odnaleźć swoją parę

Cel: rozwijanie zdań za pomocą pytań, wyróżnianie grupy podmiotu i grupy orzeczenia, ukazanie związków wyrazów w zdaniu.

Przebieg: Uczniowie otrzymują na paskach papieru wyrazy albo pytania, z których trzeba utworzyć pary z odpowiednimi wyrazami. Na dany znak wychodzą dzieci — „wyrazy", a następnie na kolejny znak dzieci — „pytania". Regułą zabawy jest to, aby uczniowie prawidłowo połączyli się w pary tworzące wyraz i adekwatne do tego wyrazu pytanie, np. kto? — Grześ; jaki? — uśmiechnięty; co robi? — idzie; gdzie? — do szkoły.

Następnie dzieci — „wyrazy" i dzieci — „pytania" wracają do ławek. Pozostają dzieci — „wyrazy" najważniejsze w zdaniu, tj. Grześ, idzie. Te dwa wyrazy proszą do siebie za pomocą pytań odpowiednie dzieci — „wyrazy" tworząc w ten sposób dwie grupy wyrazów danego zdania: wyrazy „czynności" i określające je informacje (grupa orzeczenia) i wyrazy „wykonawcy czynności" i określające je informacje (grupa podmiotu).

Utwórz takie zdanie

Cel: tworzenie zdań wg określonej zasady.

I wersja

Uczniowie mają za zadanie ułożyć trzy zdania składające się z trzech wyrazów wg podanej kolejności: rzeczownik, czasownik, rzeczownik, np. Mama lubi lody.

II wersja

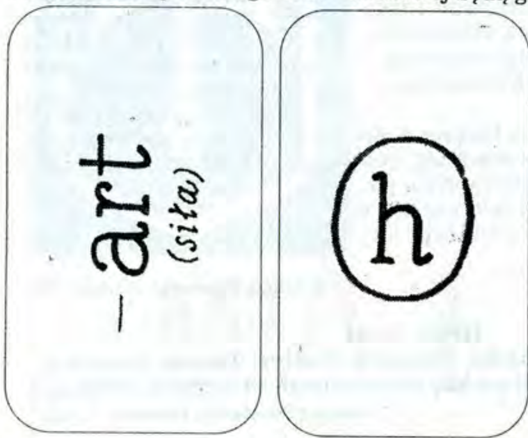
Zdania tworzymy wg zasady z pierwszej wersji, z tym że pierwszy rzeczownik każdego zdania musi rozpoczynać się określoną literą, np. m.

III wersja

Zadaniem uczniów jest utworzenie zdań wg następującej reguły: przymiotnik — rzeczownik — spójnik — rzeczownik — czasownik — rzeczownik, np. Mały chłopiec i babcia czytają książkę.

Myślę, że bez trudu dobiorą Państwo właściwą dla swoich uczniów grę. Być może będą one inspiracją do samodzielnego tworzenia gier i zabaw.

Beata PIETRZYK
Warszawa

hart

Wielki potencjał

Chiny otwierają się na świat...

–Marksizm-leninizm uczył nas dawniej, że komunizm jest ustrojem najbardziej sprawiedliwym, w którym wszyscy ludzie żyją w zgodzie i dostatku, gdyż realizuje się zasada: każdemu według potrzeb. Do tego ustroju dąży każdy naród na świecie. Chińczycy nie są tu wcale wyjątkiem — powiedział prof. dr Guo Zenglin z Uniwersytetu Pekińskiego, w czasie tegorocznego spotkania z nauczycielami akademickimi na Uniwersytecie Szczecińskim.

Ale czy to będzie realne? Nie wiem — kontynuował. Faktem bowiem było, że po zakończeniu opłakanej rewolucji kulturalnej w roku 1976, nasza gospodarka znalazła się na krawędzi upadku, a społeczeństwo stało przed wielkim wybuchem. W tych okolicznościach Deng Xiaoping zainicjował ogólnokrajową debatę, której rezultat był z góry przesądzony. Mało kto z nas przecież uważał, że Mao był nieomylny, czy święty. Doszliśmy wówczas do wniosku, że sprawdzianem każdego kryterium czy poglądów jest praktyka.

Prof. dr Guo Zenglin z Pekinu

Socjalizm

Zaczęły się też nasuwać pytania, czym jest naprawdę socjalizm? Czy takim, jak dotychczas? Jeśli tak, to dlaczego Chińczycy stawali się coraz biedniejsi? I kolejne pytanie, gdzie w takim razie tkwi błąd, i jaki naprawdę powinien być ten socjalizm?

Bieda to nieprawdziwy socjalizm, tym bardziej, że równo trzeba dzielić tę biedę. Naszym zdaniem socjalizm to taki ustrój, który wyzwala siły twórcze, pozwala na ich dynamiczny rozwój i zapewnia coraz bardziej sprawiedliwe zaspokajanie potrzeb ludności, a nie odwrotnie. Zdaniem naszego sędziwego przywódcy Deng Xiaopinga dotychczasowy system socjalistyczny nie był ustrojem zasługującym na miano socjalizmu, bo nie spełniał nadziei, jakie w nim w Chinach pokładano.

W październiku 2000 roku sekretarz generalny KPCh Jiang Zemin stwierdził m. in., że Chiny znajdują się w początkowym etapie budowania socjalizmu, który potrwa kilka, a nawet kilkanaście generacji — czyli ponad sto, a może i jeszcze więcej lat. Na tym etapie dominującym priorytetem naszej partii — KPCh będzie rozwój sił wytwórczych i podnoszenie stopy życiowej całego narodu chińskiego. Przyjęliśmy teorię, że socjalizm stanowi pierwszy etap komunizmu, i że znajdujemy się jeszcze we wczesnym etapie socjalizmu. Takie uzasadnienie kierunku wzięliśmy z doświadczeń, jakie miały miejsce w krajach Europy Środkowo-Wschodniej i ZSRR.

O dalszej drodze do chińskiego komunizmu mówił sekretarz generalny KPCh również w czasie ubiegłorocznych obchodów 80-lecia swej partii. Jego zdaniem Chiny realizują dziś dwa programy swego rozwoju: bliższy, wskazujący na kierunki rozwoju i dalszy, nakreślający kierunki działania w przyszłości. Takie podejście do sprawy oznacza, że KPCh uznaje dziś niezaprzeczalnie fakt konieczności realizowania polityki uwzględniającej realia, bez wpadania w megalomanię.

Reformator

Za głównego konstruktora reform i otwarcia się Chin na świat uważany jest dziś powszechnie Deng Xiaoping, który był trzykrotnie dymisjonowany z zajmowanego stanowiska i trzykrotnie wracał na chińską scenę polityczną. Deng uważany jest dziś za postać legendarną. To on bowiem, od samego początku, sprzeciwiał się inicjatywie Mao rozpętania słynnej rewolucji kulturalnej. Za swoje poglądy był wówczas prześladowany i został za nie zesłany do pracy na roli w prowincji Jiangxi, która w latach dwudziestych i trzydziestych była kolebką rewolucji chińskiej.

Po śmierci Mao Tse-tunga i Chou En-laja zrehabilitowany Deng został najbardziej wpływowym człowiekiem w Chinach. Wielu politologów uważa, że dzięki jego autorytetowi Chiny uniknęły wówczas wojny domowej. On też ponownie otworzył Państwo Środka na świat. Jego znana wypowiedź, cytowana przez wszystkich działaczy KPCh, że zamykanie się Chin w sobie, to skazanie kraju na biedę, stała się podstawą zmian w chińskiej polityce zagranicznej. "Deng przekonał ich mówiąc, że: kiedy otwiera się okno, to do pokoju wchodzi zawsze powiew świeżego powietrza...".

Zasługi Denga w rozpoczęciu wprowadzania polityki otwarcia były bezsporne. On też zainicjował utworzenie w Chinach specjalnych stref gospodarczych, co przełamało raz na zawsze stare dogmaty partyjne krępujące umysły ludzkie. Od tego czasu Chiny zaczęły radykalnie zmieniać swe oblicze. We wszystkich miastach zaczęto wznosić coraz więcej i coraz wyższe budowle, a rynek chiński zaczął się nasycać nowymi towarami.

Mimo wydarzeń, jakie miały miejsce w roku 1989 na placu Tienanmień w Pekinie, Chinom nie przestała towarzyszyć dalsza polityka reform gospodarczych i otwarcia na świat — rozpoczynając od rejonów nadmorskich i przybrzeżnych do wnętrza kraju. Chiny dążąc do rozwoju i wzbogacenia się skierowały wzrok na rozwój gospodarki z wykorzystaniem rozległej linii brzegowej sięgającej ponad 18 tys. km.

Reforma gospodarcza rozpoczęła się w roku 1980 od utworzenia czterech specjalnych stref gospodarczych w prowincjach nadmorskich Guangdong i Fujjian. Następnym krokiem było otworzenie 16 miast, półwyspu Szandong, delty rzeki Jangtsikiang, półwyspu Liaodong i wreszcie całej prowincji Hainan.

Na wielką skalę

Dziś już całe Chiny otwarte są na szeroką współpracę ze światem. Od roku 2000 realizowany jest nowy program strategiczny, dotyczący zagospodarowania na wielką skalę rozległych terenów zachodnich w głębi kraju. Pierwsze efekty tej strategii już są widoczne. Produkcja przemysłowa Chin nieustannie wzrasta. Spośród 500 najbardziej liczących się wielkich międzynarodowych firm na świecie ponad 300 ma już swoje filie w Państwie Środka. Współpraca chińsko-zagranicznych spółek, działających na prawie joint venture, rozwija się niezwykle szybko. Pierwszą z nich, jeśli chodzi o datę założenia, była polsko-chińska spółka maklerów okrętowych Chipolbrok, której centrale znajdują się w Szanghaju i Gdyni.

Zmiany zachodzące obecnie w Chinach dokonują się w dużym stopniu pod wpływem przeobrażeń, jakie na przełomie lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych miały miejsce w Europie Środkowo-Wschodniej i byłym ZSRR. To co się tam wydarzyło, było dla najwyższych przywódców chińskich prawdziwym trzęsieniem ziemi o największym natężeniu. Od tego momentu zaczęli sobie zdawać sprawę, że tylko szybki rozwój gospodarki rynkowej może ocalić kierowniczą rolę partii i ustroju socjalistycznego w Chinach. W stary natomiast i dogmatyczny socjalizm nikt już dziś nie uwierzy.

Sukcesy

Potwierdzeniem zachodzących w Chinach zmian są ich ostatnie sukcesy: uzyskanie członkostwa w WTO w roku 2001 oraz wygranie prawa do organizacji igrzysk olimpijskich w Pekinie w roku 2008. Zauważalny jest również w Chinach nieustanny wzrost inwestycji zagranicznych. Do końca 2001 roku zlokalizowano tam inwestycje zagraniczne o wartości ponad 300 mld USD. W jednym tylko mieście — Szanghaju zainwestowano w roku 2001 około 5 mld USD, co aż o 51 proc. przekroczyło wartość z roku poprzedniego.

Bliżej Polski

Chiny zbliżają się także do Polski. Nasz kraj odwiedzają liczne delegacje. Obie strony deklarują chęć owocnej współpracy naukowo-gospodarczej. Potrzebny jest do tego jednak odpowiedni klimat, oczywiście z obu stron. Należałoby także zdecydowanie zwiększyć wymianę osobową między obu krajami, co przyczyniłoby się zdecydowanie do lepszego poznania. Zdaniem prof. Guo Zenglin z Pekinu już dziś Chiny zainteresowane są polskimi chemikaliami, miedzią, aluminium czy urządzeniami ochrony środowiska. To oczywiście tylko wstępna lista. Przy bliższym poznaniu uległaby ona zdecydowanemu rozszerzeniu z niewątpliwą korzyścią dla obu stron.

Leszek WĄTRÓBSKI
Szczecin

GOSPODARKA

Euro nad Tamizą

Wielka Brytania nie jest już taka wielka jak kiedyś. Przed wiekiem wciąż jeszcze najpotężniejsza gospodarka, a dzisiaj zadowalać się musi czwartą pozycją na świecie. Ale i to miejsce nie jest pewne. Zależy, jak liczyć. Jeśli mierzyć produkt krajowy brutto według bieżącego kursu walutowego, to wyżej plasują się tylko USA, Niemcy i Japonia.

Według szacunków opartych o parytet siły nabywczej — a ta kategoria lepiej odzwierciedla rzeczywisty poziom dochodu i rozwoju, gdyż uwzględnia realną siłę nabywczą, a więc odpowiada na pytanie, ile dóbr i usług faktycznie można kupić za określony dochód — udział tych trzech lokomotyw światowej gospodarki w zagregowanym PKB dla całego OECD wynosi odpowiednio 37,1, 12,1 i 7,6 procent. Wielka Brytania zaś partycypuje w nim w 5,3 procent z PKB wynoszącym około 1,45 biliona dolarów. Za nią w kolejności idą Francja i Włochy, przy czym dzielące je różnice stają się nieistotne, jeśli porównań dokonywać nie w oparciu o bieżący kurs walutowy, a parytet siły nabywczej właśnie. Wówczas Francja i Włochy mają taki sam jak Wielka Brytania udział w PKB całego OECD wynoszący 5,3 procent. Polska — dla porównania — wnosi doń 1,3 procent, tyle ile w sumie pozostałe kraje członkowskie z grona gospodarek posocjalistycznych, czyli Czechy, Słowacja i Węgry mające udziały odpowiednio w wysokości 0,5, 0,2 i 0,5 procent.

Pośród 30 członków OECD brytyjski PKB na mieszkańca liczony parytetem siły nabywczej dokładnie równa się przeciętnemu dochodowi dla tego ugrupowania zaawansowanych gospodarek rynkowych i wynosi około 24.300 dolarów. Polska — według tej samej miary — ma dochód w wysokości około 9.400 dolarów (więcej od zamykających listę Meksyku i Turcji), choć pewnie wielu z nas tak wysoki jego poziom zaskakuje. Bierze się to stąd, że w Polsce za równowartość 1 USD wyrażoną w złotych można z reprezentatywnego koszyka kupić dwa razy tyle dóbr i usług co w USA i aż trzy razy więcej niż w Wielkiej Brytanii. Innymi słowy, nasz dochód narodowy jest dwa razy wyższy od nominalnego, jeśli liczyć go według parytetu siły nabywczej, gdyż za złotego można de facto kupić w Polsce tyle samo, ile w USA za około pół dolara albo w Londynie za mniej więcej 25 pensów.

Dla Brytyjczyków wszakże nie to jest ważne, a fakt, że z jednej strony dogoniły ich Francja i Włochy, a z drugiej przegonili Irlandczycy. Chociaż wkład Irlandii do PKB całego OECD jest jeszcze mniejszy niż Polski (0,4 procent), to ich dochód na głowę (prawie 29 tysięcy dolarów) przewyższa brytyjski już, o bez mała 20 procent. To, co kiedyś wydawało się poza sferą marzeń, dzisiaj jest faktem. To tak jakby Polacy po wiekach różnie znaczonych przez historię mogli się cieszyć obecnie dochodem na mieszkańca większym niż odwieczny sąsiad i rywal zarazem — Niemcy. Cóż, musimy na to jeszcze trochę zapracować...

A tam poprawia to nastroje jednym wyspiarzom i psuje drugim, choć z pewnością Brytyjczycy przez wiele jeszcze lat żyć będą na dużo wyższym poziomie niż Irlandczycy, czy nawet Włosi. A to dlatego, że standard życia jest nie tylko funkcją bieżącego strumienia dochodów, ale także bogactwa, czyli zasobów zakumulowanych w przeszłości. A tych — jak wiadomo — Brytyjczycy przez wieki swej imperialnej potęgi, a także już bardziej współcześnie, zgromadzili nadzwyczaj dużo. Nadal zatem czerpią znaczne dochody z zysków płynących z zagranicznych inwestycji, ulokowanych zarówno w innych wysoko rozwiniętych gospodarkach, jak i na nowych, wyłaniających się — także posocjalistycznych — rynkach.

Stąd też słaba koniunktura na wewnętrznym rynku nie doskwiera aż tak bardzo jak w innych krajach. Problemy jednak tworzy. Są regiony, gdzie stagnacja produkcji jest wyraźnie odczuwana. Są przemysły, dla których kurczą się dotychczasowe rynki zbytu. Notowania na londyńskiej giełdzie są słabe, a indeks FTSE 100 plasuje się o jedną czwartą poniżej szczytowego poziomu sprzed kilkunastu miesięcy. Podobnie zresztą jak w wielu innych rozwiniętych krajach, chociażby w Belgii, Danii czy Szwajcarii.

W ostatnim okresie dynamika produkcji w Wielkiej Brytanii osłabła podobnie jak w innych czołowych gospodarkach świata, ale na nieco mniejszą skalę. Choć w czwartym kwartale minionego roku w ogóle nie odnotowano wzrostu w porównaniu z kwartałem poprzednim, to jednak w skali całego 2001 roku PKB zwiększył się realnie o 2,4 procent, a więc szybciej niż we Francji (2,1), Włoszech (1,8 procent) i Niemczech (0, 7), a także w USA (1,1) i Japonii (0,4). Jednak w Wielkiej Brytanii, w odróżnieniu od Niemiec i USA, udało się utrzymać w ryzach bezrobocie, którego stopa, podobnie jak przed rokiem, wynosi 5,2 procent. Natomiast w roku 2002 spodziewać się można wzrostu PKB o 1,9 procent, a więc wciąż więcej niż w USA (1,2 procent) czy na obszarze euro (1,1 procent).

Na długą metę główne wyzwania dla rządu Tony Blaira, który ma przed sobą co najmniej jeszcze trzy lata, to zagwarantowanie wysokiego tempa wzrostu gospodarczego i utrzymanie pod kontrolą niskiego bezrobocia oraz poprawa

konkurencyjności brytyjskiej gospodarki. Problem w tym, jak to robić, pozostając wciąż jednym z głównych graczy na globalnej scenie. Na tym tle coraz większej ostrości nabiera kwestia przystąpienia Wielkiej Brytanii do euro. Wkrótce odbędzie się referendum na ten temat i choć wszystkie ekonomiczne racje przemawiają na rzecz przyjęcia wspólnego europejskiego pieniądza, to jednak siła tradycji i typowo brytyjskie (a dokładniej angielskie) sentymenty mogą wziąć górę. Byłaby to bardzo zła nowina dla całej Unii Europejskiej, także dla nas. W interesie bowiem integrującej się Europy jest to, aby euro objęło możliwie jak najszerszy jej obszar, zmniejszając przy sposobności koszty transakcyjne i podnosząc konkurencyjność starego kontynentu wobec reszty gospodarki światowej.

Grzegorz W. KOŁODKO
Londyn
http: //kolodko. tiger. edu. pl

Przygotował Andrzej DUBIKOWSKI

PORADY CZYTELNIKÓW

Żeby w domu było ciepło

W domach, które buduje się według nowych technologii przemysłowych, ogrzewanie działa na podstawie promiennika ciepła, dostarczane jest ono przez rury ogrzewnicze.

Duża jego część nie rozprowadza się w budynku lecz wraca tymi samymi rurami z powrotem. Zadaniem każdego gospodarza jest wykorzystanie tego ciepła w całości. Dlatego właśnie dobrze jest pomalować kaloryfery w ciemny kolor. Najlepiej pasuje do tego emalia, którą nanosi się na podkład dwuwarstwowo z przerwą do wyschnięcia około dwóch godzin. Gładka ciemna powierzchnia kaloryfera zachowuje 5-10 proc. ciepła. Nie warto malować kaloryferów w srebrny kolor. Zmniejsza to oddawanie ciepła.

Jeżeli niektóre odcinki kaloryfera pozostają zimne, jest to znak, że w dolnej jego części zebrało się dużo brudu lub rdzy. Czasami w takich wypadkach pomaga ostrożne postukiwanie kaloryfera młotkiem. Można też wykorzystać zjawisko przemieszczania ciepła – wstawiając pod kaloryfer grzejnik elektryczny. Spowoduje to nagrzanie się dolnej części kaloryfera i wtedy ciepła woda podniesie leżące na dole cząsteczki brudu i rdzy. Należy też zwrócić uwagę na suche powietrze w mieszkaniu, żeby zapobiec temu zjawisku należy przymocowywać do kaloryferów podłużne pojemniki z wodą. Wspaniale reguluje wilgotność powietrza w mieszkaniu duże akwarium. Zauważono wcześniej, że w domach z akwarium u dzieci rzadziej występują schorzenia górnych dróg oddechowych.

Henryk GOJ

Najserdeczniejsze życzenia **pięknej połowie Towarzystwa Lekarskiego** z okazji święta 8 Marca. Zdrowia, szczęścia, sukcesów w pracy, uśmiechu na co dzien, miłości i zadowolenia z życia

prezes Polskiego Towarzystwa Lekarskiego na Grodzieńszczyźnie Kazimierz Jodkowski

Z okazji Święta Kobiet szanownym paniom: dyrektor szkoły **Reginie GULECKIEJ**, wicedyrektor **Irenie BUDŻKO**, nauczycielkom: **Natalii GANIEC, Swietłanie GORBACZ, Annie GLEBOWICZ, Annie SZESZEL, Helenie BASZKO, Alle PILEC** pragniemy złożyć najserdeczniejsze życzenia: zdrowia, szczęścia, sukcesów w pracy

wdzięczni rodzice 6 B klasy

Z okazji 73. rocznicy urodzin członka Związku ZPB, prezesa Miejskiego Oddziału ZPB w Brasławiu **Bolesława TURONKA** składamy moc najserdeczniejszych życzeń: dużo zdrowia, radosnych dni, pogody ducha, zawsze życzliwych ludzi oraz błogosławieństwa Bożego na dalsze lata

Zarzad Mieiski ZPB w Brasławiu

Z okazji jubileuszu urodzin **Weroniki SZOTY** najserdeczniejsze życzenia: zdrowia, szczęścia, pomyślności i opieki Matki Bożej przesyła

siostra Anna z rodziną

Kochanej babci i mamusi **Helenie BOBRYCKIEJ** z okazji urodzin życzymy 100 lat w dobrym zdrowiu, słonecznych, zawsze szczęśliwych i radosnych dni, wszelkiej pomyślności oraz opieki Matki Bożej. Bądź zawsze z nami!

Córka, zięć, wnuki Wadzim, Żanna

Z okazji imienin Czcigodnego Księdza **Romana CIEŚLAKA** składamy najserdeczniejsze życzenia: zdrowia, szczęścia, długich lat życia, Bożej pomocy w trudnej pracy kapłańskiej oraz opieki Najświętszej Matki Bożej.

Dziękujemy za 8-letnią pracę w naszym kościele, za odnowienie naszej świątyni, za eucharystię sprawowaną z wielką wiarą, pobożnością, za słowo Boże, które pogłębiało naszą wiarę.

Ojcze Romanie!!!
Odjechałeś. Dlaczego?
Ból pozostawiłeś
W sercu każdego.

wdzięczni parafianie z kościoła Św. Antoniego z Małej Brzostowicy

KARTKI Z KALENDARZA

14.03.1801 - W Berlinie zmarł **Ignacy Krasicki**, poeta, prozaik i publicysta.
16.03.1942 - **Pierwszy rozkaz** dowódcy Armii Krajowej **o zasadach wykorzystania harcerzy w walce podziemnej.**
17.03.1794 - W Tarnowie urodził się generał **Józef Bem**.
17.03.1921 - Uchwalenie **Konstytucji**, zwanej "marcową".

Cennik

życzeń, podziękowań, ogłoszeń drobnych

Cena (z podatkiem VAT) za 1 linijkę umowną (28 znaków - liter):

tekst	mniej niż 300 zn.	więcej niż 300 zn.	komercyjne
zwykłe	360 rub/ lin;	320 rub/ lin;	500 rub/lin;
pogrubiona czcionką	460 rub/ lin;	420 rub/ lin;	540 rub/lin;
w czarnej ramce	420 rub/ lin;	400 rub/lin;	520 rub/lin;
w czerwonej	460 rub/ lin;	440 rub/lin;	540 rub/lin;
matrymonialne	500 rub/ lin;	480 rub/ lin;	

nekrologi na stronie 5 o rozmiarze 81x30 mm 2500 rub

Numer konta Bielinwiestbanku w Grodnie: 3015204440014, kod 705

Redakcja **Głosu znad Niemna** uprzejmie prosi autorów, którzy nadsyłają swoje materiały pod adresem redakcji, o podanie swoich danych (nazwisko, imię, imię ojca, adres zamieszkania) oraz danych paszportowych w celu naliczania honorariów.

KRZYŻÓWKA

Hasła: człowiek nieuważny; kolor; rowerowa taksówka; "Straszny..." Moniuszki; koń czystej krwi; kamizelka ratunkowa; odmiana korundu; do pracy pod wodą; potocznie ogląda; grecki bóg wojny; ozdoba przy hełmie górniczym; za niego przewoził Charon; bożyszcze; święcenia biskupie; piołunówka; damski kostium plażowy; wełna lam; dawniej: śmiałość, odwaga; szczyt w Tatrach Zachodnich; płaskie nakrycie głowy; na pustyni; z balustradą; prawy dopływ Narwi; płatna w oznaczonym terminie; rosół; sweter wkładany przez głowę; rozżarzona cząstka; służba wartownicza; film z Lizą Minnelli; "Miodowe...", w czwartek w Polsacie

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Gratulacje!

W ten wiosenny słoneczny dzień
My życzenia Ci składamy
By okazać w dniu urodzin
Że serdecznie Cię kochamy.
Inni nieraz czasem znowu
Wielką przykrość Ci sprawiają,
Niech Bóg modłów tych wysłucha,
Którzy za Ciebie błagają.
Pierwsze kwiatki, co zakwitną
Przewielebny Ojcze drogi
Serce swoje wraz z kwiatami
Dziś składamy pod Twe nogi.

Zdrowia, radości i satysfakcji z pracy kapłańskiej, opieki Najświętszej Bożej Rodzicielki Maryi Częstochowskiej, co świeci w naszym ołtarzu. Dziękujemy za nieustanną troskę i miłość Twego serca dla nas. Szczere i serdeczne słowa wdzięczności połączone z modlitwą, kierujemy do Przewielebnego Księdza **Jana PIECIUNA**, proboszcza w Osowie. Za Jego męstwo i wytrwałość w naszych parafiach, gdzie pracuje tyle lat. Niech Ci dobry Bóg, który powołał Cię do kapłaństwa, wynagrodzi Ci Ojcze za wszystkie kłopoty, co ranią Twe dobre serce, błogosławi i umacnia w wierze, a Jezus- jako najlepszy Pelikan- ukryje Cię w ranie Swego Najświętszego Serca od wrogów. Z największym szacunkiem i miłością życzą

wierni parafianie z Osowa

Z okazji urodzin Czcigodnego Księdza **Jana PIECIUNA** składamy najserdeczniejsze życzenia: zdrowia, pogody ducha, wszelkiej pomyślności, obfitych łask Bożych oraz serdecznie dziękujemy za pracę i opiekę duszpasterską

wdzięczni parafianie z Zaleskich par. Żyrmuny

Drogiemu Księdzu **Dominikowi LIBERMANOWI** z okazji imienin składamy najserdeczniejsze życzenia: zdrowia, pomyślności, zadowolenia z niedawno podjętej pracy duszpasterskiej w naszej parafii

parafianie z Łahiszyna

Z okazji urodzin Księdza **Jana PIECIUNA** składamy najserdeczniejsze życzenia: zdrowia, sukcesów w pracy duszpasterskiej oraz opieki Matki Bożej. Niech Bóg błogosławi na wybranej drodze

wdzięczni parafianie z Zabłocia

ZADZWOŃ

Drobne ogłoszenia w **Głosie** dla mieszkańców Grodna pod całodobowym numerem telefonu **066**.

Szanowna Pani **Teresa SIELIWOŃCZYK** z Baranowicz ma się stawić do Siedziby Głównej ZPB po odbiór ***Dyplomu Babci***, w związku z przyjściem na świat *Wnuka*. Niech żyje nowa generacja Polaków!

koleżanki i koledzy ZPB

Uśmiechnij się

- Dlaczego usunął mi pan przedni ząb, kiedy boli mnie trzonowy? - pyta pacjent stomatologa.
- Spokojnie, dojdziemy i do trzonowego.

☺☺☺☺

Klient w pracowni malarza ogląda z zachwytem obraz.
- Nie mogę się napatrzeć na ten pański ostatni obraz.
- Ja się już napatrzyłem i chętnie go panu sprzedam - odpowiada artysta.

☺☺☺☺

- Czy ten rosół jest z kury? - pyta klient kelnera.
- Pośrednio.
- Co znaczy pośrednio?
- Jest z wody, w której gotowały się jajka.

☺☺☺☺

- Mamo, czy dasz mi dzisiaj szalik do szkoły?
- Tak, a dlaczego pytasz?
- Bo nie wiem, czy mam umyć szyję.

☺☺☺☺

Przerażona żona mówi do męża:
- Nasz synek połknął 10 groszy, musimy wezwać lekarza.
- Po co? Przecież lekarz weźmie co najmniej 50 zł za wizytę.

MATRYMONIALNE

Zamożni obcokrajowcy oraz Polacy z USA, Canady, Australii i Europy Zachodniej poślubią panie. Zgłoszenia: dane personalne + fotografia pod adresem : **"Carina", 94-060 Łódź 10, Box 22, Polska tel. 0/48/42/687-08-10**

RÓŻNE

Angielski, bułgarski, białoruski języki **tel. 2-85-77**

Czy pamiętasz, że...

11 marca - *Konstantyna, Sofroniusza*
12 marca - *Maksymiliana, Teofila, Alojzego*
13 marca - *Krystyny, Bożeny, Patrycji*
14 marca - *Leona, Matyldy, Łazarza*
15 marca - *Klemensa, Ludwiki, Zachariasza*
16 marca - *Herberta, Juliana*
17 marca - *Patryka, Zbigniewa, Gertrudy*

Tygodnik jest wspierany przez Senat RP oraz Fundację "Pomoc Polakom na Wschodzie"

GŁOS znad Niemna

Wydawca: SZ "Związek Polaków na Białorusi"
Adres redakcji: 230023 Grodno ul. Dzierżyńskiego 32
Tel. (0152) 72-31-69, fax (0152) 72-00-75
e-mail: glosznadniemna@mail.grodno.by glosznadniemna@yahoo.com
Internet: http://glos-znad-niemna.virtualave.net
Redaktor naczelny: Andrzej DUBIKOWSKI
Redaktorzy: Tatiana ZALESKA (zastępca redaktora naczelnego), Halina EJSMONT, Ryszard KARACZUN, Andrzej POCZOBUT, Iness TODRYK
Fotograf: Jarosław WANIUKIEWICZ

Korekta: Helena BOHDAN
Obsługa komputerowa: Jolita ONIŚKO, Anna SKORB
Dział techniczny: Alicja SAMIEC
Prenumeratę: półroczną, kwartalną, dwumiesięczną lub miesięczną można zamówić w każdym urzędzie pocztowym na Białorusi (do dnia 15 każdego miesiąca). Prenumeratę w Polsce przyjmują placówki Ruchu S.A. Indeks w Polsce 329258
Cena gazety w prenumeracie miesięcznej wynosi 722 BYB, w sprzedaży w kioskach - 120 BYB.

Рэгістрацыйнае пасведчанне № 685. Індэкс 63863
Аб'ём выдання - 3 друкаваныя аркушы
Заказ № - 757 Наклад 6600 асобнікаў.
Штотыднёвік "Глос знад Немна"(на польскай мове)
ISSN 1563-3233
Адрас рэдакцыі:230023 Гродна вул. Дзяржынскага, 32
Друк: Гродзенскае абласное ўнітарнае паліграфічнае прадпрыемства "Гродзенская друкарня"
Гродна вул.Паліграфістаў, 4
Падпісана да друку 7.03.2002 у 15.00
Якасць друку адпавядае якасці прадстаўленых рэдакцыяй дыяпазытываў.

BĄDŹMY W KONTAKCIE

Czekamy na Państwa telefony od godziny 9.00 do 18.00, od 18.00 do 9.00 możecie Państwo zostawić wiadomość na automatycznej sekretarce.

tel. (0152) 72-31-69